

Lovforslag nr. L 176. Fremsat den 22. marts 2006 af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen)

Forslag

til

lov om kommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder og kommuners og regioners deltagelse i selskaber (Lov om kommuners og regioners erhvervsaktiviteter)

Kapitel 1

Lovens anvendelsesområde

§ 1. Denne lov finder anvendelse på kommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder samt kommuners og regioners deltagelse i selskaber, medmindre andet er bestemt i anden lovgivning.

Kapitel 2

Kommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder

§ 2. Kommuner kan udføre sådanne opgaver for andre offentlige myndigheder, som kommunerne kan løse for sig selv. Dette gælder dog ikke, hvis en opgaves værdi overstiger den for kommuner gældende tærskelværdi for offentlige tjenesteydelser i direktivet om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige tjenesteydelsesaftaler.

Stk. 2. Kommuner kan kun udføre opgaver som nævnt i stk. 1 for andre offentlige myndigheder, hvis opgaverne forinden har været udbudt. En kommune kan endvidere kun få udført sådanne opgaver af andre kommuner, hvis disse opgaver forinden har været udbudt.

Stk. 3. Stk. 2 gælder dog ikke, hvis opgavens værdi ikke overstiger ét beløb, der fastsættes af økonomi- og erhvervsministeren.

Stk. 4. Kommunalbestyrelser skal, forinden de afgiver tilbud på og indgår aftale om udførelse af en opgave for en anden offentlig myndighed,

foretage en beregning af de samlede omkostninger, der vil være forbundet med kommunens varetagelse af opgaven. Kommunalbestyrelser må ikke afgive tilbud på eller indgå aftale om udførelse af opgaver, der indebærer en betaling, som er lavere end det beregnede beløb.

Stk. 5. Stk. 1 finder ikke anvendelse på opgaver, som kommunale fællesskaber, jf. § 60 i lov om kommunernes styrelse, udfører for de kommuner, der deltager i fællesskabet.

Stk. 6. Økonomi- og erhvervsministeren fastsætter efter forhandling med Indenrigs- og Sundhedsministeren regler om kommuners adgang til at udføre opgaver efter stk. 1 for andre offentlige myndigheder og om kommuners adgang til at få udført sådanne opgaver af andre kommuner, herunder om udbud, jf. stk. 2 og 3, og om omkostningsberegning, jf. stk. 4.

Kapitel 3

Kommuners og regioners deltagelse i selskaber

§ 3. Kommuner og regioner kan efter bestemmelserne i §§ 4-6 deltage finansielt og ledelsesmæssigt i selskaber, der driver virksomhed med henblik på salg af produkter og tjenesteydelser, som bygger på kommunal eller regional viden, der er oparbejdet i kommunen eller regionen i forbindelse med løsning af kommunale eller regionale opgaver, eller videreudvikling af sådan viden. Regionerne må dog alene deltage i selskaber, som bygger på regional viden, der er oparbejdet i regionen i forbindelse med løsning af re-

gionale opgaver inden for sundhedsområdet, trafikområdet og det sociale område. Den kommunale eller regionale opgave som nævnt i 1. pkt. må kommunalbestyrelsen eller regionsrådet ikke tidligere have overladt til private, medmindre særlige omstændigheder taler herfor.

Stk. 2. De selskaber, hvori der foretages indskud efter stk. 1, kan ud over den i stk. 1 nævnte viden afsætte dermed nært sammenhængende privat viden samt produkter og tjenesteydelser, der bygger på sådan viden, men må ikke derudover drive anden virksomhed.

Stk. 3. Økonomi- og erhvervsministeren kan give tilladelse til, at kommuner og regioner kan deltage i selskaberne indirekte via de kommunale henholdsvis regionale organisationer og selskaber m.v., herunder via kommunale fællesskaber oprettet i henhold til § 60 i lov om kommunernes styrelse.

Stk. 4. En kommune eller region må ikke ved sin deltagelse i selskaber efter denne lov opnå bestemmende indflydelse.

Stk. 5. Kommuner og regioner kan kun deltage finansielt og ledelsesmæssigt i aktieselskaber, anpartsselskaber og andre virksomheder med begrænset ansvar.

Stk. 6. Kommuner og regioner kan ikke efter stk. 1 indskyde midler i selskaber omfattet af loven, hvis vedtægter giver andre end selskabsorganerne ret til at udpege medlemmer af selskabernes ledelse.

§ 4. I selskaber omfattet af loven skal der være private ejere, som besidder minimum 25 pct. af selskabets kapital og stemmerettigheder.

Stk. 2. Den forholdsmæssige kommunale og regionale andel af kapitalen og stemmerettighederne i et selskab omfattet af loven kan ikke forøges.

Stk. 3. Økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at visse typer af selskaber er undtaget fra kravet i stk. 1 og 2.

Stk. 4. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan under ganske særlige omstændigheder give et selskab tilladelse til at fravige fra stk. 1 og 2.

§ 5. I selskaber omfattet af loven, hvor der deltager kommuner, må højst 25 pct. af selskabets omsætning gennemsnitligt over 3 år stamme fra salg til andre end kommuner. I selskaber omfattet af loven, hvor der deltager regioner, må højst

25 pct. af selskabets omsætning gennemsnitligt over 3 år stamme fra salg til andre end regioner. I selskaber omfattet af loven, hvor der deltager kommuner og regioner, må højst 25 pct. af selskabets omsætning gennemsnitligt over 3 år stamme fra salg til andre end kommuner og regioner.

Stk. 2. Hvis mere end 25 pct. af selskabets omsætning gennemsnitligt over 3 år stammer fra salg til andre, jf. stk. 1, skal en kommune eller region afhænde sine ejerandele i selskabet. En eller flere af de private ejere, jf. § 4, stk. 1, har ret til at bestemme, at kommunen eller regionen skal lade sig indløse af disse ejere. De private ejere i et selskab, jf. § 4, stk. 1, skal købe kommunen eller regionens ejerandele, hvis det ikke har været muligt for kommunen eller regionen at afhænde sine ejerandele på anden måde, medmindre der træffes beslutning om opløsning af selskabet.

Stk. 3. Indløsningen i medfør af stk. 2, 2. og 3. pkt., skal ske til markedspris. Hvis der ikke kan opnås enighed om indløsningskursen, fastsættes denne af en uvildig, sagkyndig vurderingsmand, jf. aktieselskabslovens § 6 b. Vurderingsmandens afgørelse kan indbringes for domstolene. Sag herom skal være anlagt senest 3 måneder efter modtagelsen af vurderingsmandens erklæring.

Stk. 4. Økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte regler om, at visse typer af selskaber er undtaget fra kravet i stk. 1-3.

Stk. 5. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan under ganske særlige omstændigheder give et selskab tilladelse til at fravige fra stk. 1-3.

§ 6. I selskaber omfattet af loven skal der føres en fortegnelse over ejerne af selskabet. Fortegnelsen skal indeholde oplysning om navn og bopæl for alle ejerne samt om størrelsen af ejerandelens kapital og stemmer.

Stk. 2. Enhver, der har erhvervet eller besidder ejerandele i et selskab omfattet af loven, skal give meddelelse herom til selskabet. Enhver, der erhverver henholdsvis besidder ejerandele i et selskab omhandlet i § 3 skal endvidere meddele ejerskifte og andre ændringer vedrørende aktiebesiddelsen til selskabet med oplysning om de ændrede forhold eller den nye ejers navn, bopæl samt størrelsen af ejerandelen.

Kapitel 4

Tilsyn og kontrol med selskaber efter denne lov

§ 7. Selskaber omfattet af denne lov skal en gang årligt indsende oplysninger til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen om selskabernes overholdelse af denne lovs §§ 3-5. Kommuner og regioner skal herudover en gang årligt indsende en redegørelse til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen for deres deltagelse finansielt eller ledelsesmæssigt i øvrige erhvervsdrivende selskaber, herunder kommunale fællesskaber, jf. § 60 i lov om kommunernes styrelse.

Stk. 2. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fastsætter nærmere regler om indsendelsen af oplysninger efter stk. 1.

§ 8. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen skal stikprøvevis udtage og undersøge oplysninger om selskaber omfattet af denne lov.

Stk. 2. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan forlange, at selskabet indsender:

- 1) selskabets seneste årsrapport i godkendt og eventuelt revideret stand,
- 2) selskabets vedtægter og
- 3) selskabets ejerfortegnelse, jf. § 6, stk. 1.

Stk. 3. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan af selskaber omfattet af denne lov forlange de oplysninger, som er nødvendige for, at der kan tages stilling til, om loven er overholdt.

§ 9. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan give påbud om, at et selskab skal bringe overtrædelser af denne lovs §§ 3 – 5 til ophør. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan fastsætte en frist for overtrædelsens ophør.

Stk. 2. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan beslutte, at et selskab omfattet af loven, der senest ved udløbet af en frist, der fastsættes af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, undlader at efterkomme påbud efter stk. 1, skal opløses.

§ 10. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan pålægge medlemmerne af selskabernes ledelse daglige eller ugentlige tvangsbøder, hvis de undlader at efterkomme en anmodning i henhold til § 8 eller § 9.

Stk. 2. Tvangsbøder efter stk. 1 kan inddrives ved udpantning.

Kapitel 5

Straf og administrative bestemmelser

§ 11. Overtrædelser af lovens § 6, stk. 2, straffes med bøde.

Stk. 2. Der kan efter stk. 1 pålægges selskaber mv. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

§ 12. Økonomi- og erhvervsministeren kan overlade sine beføjelser i henhold til denne lov til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

§ 13. Afgørelser truffet i henhold til lovens § 4, stk. 4, § 5, stk. 5, og § 9, stk. 1, kan indbringes for Erhvervsankenævnet senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende.

Kapitel 6

Ikrafttræden og overgang

§ 14. Loven træder i kraft den 1. januar 2007.

Stk. 2. Samtidig ophæves lov om kommuners og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder, jf. lov nr. 378 af 14. juni 1995, og lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 608 af 28. juni 1996, jf. dog stk. 3 - 5.

Stk. 3. For selskaber, hvori den kommunale og amtskommunale deltagelse er etableret inden denne lovs ikrafttræden, finder de gældende regler, herunder § 4, i lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 608 af 28. juni 1996, som ændret ved § 2 i lov nr. 355 af 2. juni 1999 og § 2 i lov nr. 601 af 24. juni 2005, dog fortsat anvendelse.

Stk. 4. For aftaler om en kommunes eller en amtskommunes udførelse af en opgave for en anden offentlig myndighed, der er indgået inden denne lovs ikrafttræden, finder de gældende regler i lov om kommuners og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder, jf. lov nr. 378 af 14. juni 1995 som ændret ved lov nr. 475 af 1. juli 1998, § 3 i lov nr. 355 af 2. juni 1999, lov nr. 213 af 28. marts 2001 og § 83 i lov nr. 537 af 24. juni 2005, dog fortsat anvendelse for kommuners og regioners udførelse af opgaven.

Stk. 5. Selskaber, der er etableret inden denne lovs ikrafttræden, kan vælge at være underlagt denne lov.

Stk. 6. Denne lovs kapitel 4 og de fastsatte forskrifter, der er fastsat i medfør heraf, finder tilsvarende anvendelse på selskaber omfattet af stk. 3.

Stk. 7. Forskrifter udstedt i medfør af lov om kommuners og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder, jf. lov nr. 378 af 14. juni 1995 som ændret ved lov nr. 475 af 1. juli 1998, § 3 i lov nr. 355 af 2. juni 1999, lov nr. 213 af 28. marts 2001 og § 83 i lov nr. 537 af 24. juni 2005, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler udstedt i medfør af denne lov.

§ 15. Hvis en kommune eller en region som led i kommunalreformen får bestemmende indflydelse i et selskab omfattet af denne lov, skal kommunen og regionen senest den 1. januar 2012 have bragt sin ejerandel i overensstemmelse med denne lovs § 3, stk. 4.

§ 16. De kommunale og amtskommunale organisationer kan direkte eller indirekte deltage

finansielt og ledelsesmæssigt i selskaber, der eksisterer ved denne lovs vedtagelse, og som ikke er omfattet af § 14, stk. 3. Disse selskaber skal senest den 1. januar 2012 opfylde betingelserne i kapitel 3, jf. dog stk. 2 og 3. Kravene i § 4 og § 5 skal i disse tilfælde opfyldes på koncernniveau.

Stk. 2. Økonomi- og erhvervsministeren kan i særlige tilfælde dispensere fra tidsfristen i stk. 1, og fra kravene i lovens §§ 4 og 5.

Stk. 3. Økonomi- og erhvervsministeren kan under særlige omstændigheder tillade, at eksisterende selskaber, jf. stk. 1, kan omorganisere sig og fortsat være omfattet af stk. 1.

Stk. 4. Denne lovs kapitel 4 og de forskrifter, der er fastsat i medfør heraf, finder tilsvarende anvendelse på selskaber og de kommunale organisationer omfattet af stk. 1.

§ 17. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

1.1. Baggrund for lovforslaget

Det fremgår af regeringsgrundlaget »Nye mål« fra 2005 samt det supplerende regeringsgrundlag »Vækst, velfærd og fornyelse II« fra 2003, at »regeringen ønsker at stramme og præcisere reglerne for kommunernes adgang til at agere på markedet«.

Regeringen nedsatte i 2003 et udvalg under Økonomi- og Erhvervsministeriet med repræsentanter fra Økonomi- og Erhvervsministeriet (fmd.), Finansministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, de kommunale parter og erhvervsorganisationerne. Udvalget skulle ifølge sit kommissorium komme med forslag til at stramme og præcisere reglerne for kommunernes adgang til at agere på markedet.

Dette lovforslag bygger overordnet på overvejelserne i det pågældende udvalg.

Der har i udvalget været principiel tilslutning til, at kommuners deltagelse i fælles selskaber med private kan medvirke til, at offentlige opgaver kommer i udbud på markedet. De fælles selskaber kan derudover ses som et led i en privatisering, idet den private part efter nogle år kan overtage hele selskabet. Dette understøttes af en undersøgelse udarbejdet af revisionsfirmaet KPMG om erfaringerne med selskaber oprettet med hjemmel i lov om kommuners og amtskommuners deltagelse i aktieselskaber (384-selskaber). Samtidig er det blevet fremhævet som en målsætning i udvalget, at offentlig erhvervsaktivitet ikke må understøtte ubillig konkurrence.

På baggrund af udvalgets drøftelser er der formuleret en række forslag til stramninger af de gældende regler i lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber m.v. og lov om kommuners og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder. KL og Amtsrådsforeningen har ikke kunnet bakke op om de samlede forslag til stramninger.

På baggrund af udvalgets drøftelser er det regeringens opfattelse, at kommuner og regioner også fremover skal have mulighed for at engagere sig i erhvervsaktivitet i et vist omfang.

Generelt kan samarbejde mellem det offentlige og private virksomheder være en central vej til at sikre en effektiv opgavevaretagelse og en løbende udvikling af de offentlige ydelser. Et formaliseret offentlig-privat samarbejde kan bidrage til en bedre udnyttelse af henholdsvis de offentlige og de private ressourcer og medvirke til at skabe nye kompetente leverandører af offentlig service. Offentlig-private selskaber kan desuden medvirke til at opbygge de forretningsmæssige kompetencer i den kommune eller region, der deltager i selskabet, mens privat deltagelse i fælles selskaber fremmer sandsynligheden for, at de offentlige ideer for erhvervsaktivitet er forretningsmæssigt bæredygtige. Et øget samspil mellem det offentlige og private virksomheder kan medføre en effektiviseringsgevinst samt forbedret service for borgere og virksomheder.

På områder, hvor der ikke umiddelbart er velfungerende konkurrence, kan offentlig-private selskaber være et første skridt til at få offentlige opgaver ud på markedet

Det offentlige skal imidlertid ikke kunne agere på markedet i forhold til en hvilken som helst opgave. Det skal alene være i forhold til opgaver, der ikke tidligere har været udliciteret til private virksomheder. Selskaber anses således for at være et alternativ til, at kommuner og regioner varetager opgaven i eget regi. Derfor skal der alene kunne dannes selskaber med en reel privat deltagelse, og det skal alene være i selskaber, der ikke i væsentlig grad afsætter produkter på det private marked.

Med loven skabes der et målrettet instrument til offentligt privat samarbejde, som kan bidrage til, at samarbejde mellem det offentlige og private virksomheder kan ske på mange forskellige måder. Generelt finder regeringen, at det er vigtigt, at der er en bred vifte af forskellige former for offentligt/privat samarbejde, for eksempel traditionel udlicitering, partnerskaber, OPP, frit valg og fælles selskaber. Dermed skabes der mu-

lighed for, at offentlige opgaver kan organiseres på en måde, så der sikres størst mulig service og kvalitet for borgere og virksomheder til den bedste pris.

Regeringen ønsker på den baggrund at stramme og præcisere reglerne for kommunernes adgang til at udføre erhvervsaktiviteter, jf. regeringsgrundlaget ”Nye mål” fra 2005.

1.2. Gældende ret

Dette lovforslag træder i stedet for to centrale love, der regulerer kommunernes og amtskommuners erhvervsaktiviteter, og som således udvider de almindelige retsgrundsætninger om kommunernes opgavevaretagelse – de såkaldte kommunalfuldmagtsregler.

På Økonomi- og Erhvervsministeriets område findes lov nr. 384 af 20. maj 1992 om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber mv., jf. lovbekendtgørelse nr. 608 af 28. juni 1996. På Indenrigs- og Sundhedsministeriets område findes lov nr. 378 af 14. juni 1995 med senere ændringer om kommuners og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder.

Lov nr. 384 af 20. maj 1992 om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber m.v. giver kommuner adgang til at deltage i selskaber, hvis aktiviteter bygger på videreudvikling af kommunal knowhow eller salg af varer og tjenesteydelser baseret på kommunal knowhow og dermed sammenhængende privat viden, jf. lovens § 1 og § 2. Selskaberne kan sælge varer og tjenesteydelser til andre end kommuner, herunder private. Der er i loven opstillet nogle yderligere krav til disse selskaber. Det drejer sig blandt andet om, at en kommune maksimalt kan indskyde i alt 10 mio. kr. i selskaber dannet efter loven, at en kommune ikke kan have bestemmende indflydelse i selskabet, at vedtægterne ikke må give andre end selskabsorganerne ret til at udpege bestyrelsesmedlemmerne, og at det ikke er muligt for en kommune at deltage indirekte i et selskab, for eksempel via et helejet kommunalt selskab eller kommunale fællesskaber efter den kommunale styrelseslovs § 60.

Selskaberne behandles i øvrigt som alle andre sædvanlige selskaber, og kommunen skal behandles som øvrige ejere. Den almindelige selskabsretlige lovgivning gælder som følge heraf også for disse selskaber. De almindelige udbudsretlige, konkurrenceretlige og statsstøtteretlige regler vil fortsat gælde for kommuner, regioner og selskaber omfattet af loven. For selskaber med en omsætning på over 40 mio. euro og en privat ejerandel på mindre end 50 pct. gælder ”transparensdirektivet”, direktiv 80/723/EØF med senere ændringer også.

På Indenrigs- og Sundhedsministeriets område findes lov nr. 378 af 14. juni 1995 med senere ændringer om kommuners og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder. Loven giver kommuner og amtskommuner hjemmel til at udføre sådanne opgaver for andre offentlige myndigheder, som kommuner og amtskommuner lovligt kan løse for sig selv. Loven giver således hjemmel til at udføre kommunale og amtskommunale opgaver for andre offentlige myndigheder, men ikke for private. Loven giver ikke mulighed for at udføre opgaverne i selskabsform.

2. Lovforslagets indhold

Regeringen ønsker som nævnt i afsnit 1.1. at stramme og præcisere reglerne for kommunernes adgang til at udføre erhvervsaktiviteter, jf. regeringsgrundlaget ”Nye mål” fra 2005.

Det offentlige skal imidlertid ikke kunne agere på markedet i forhold til en hvilken som helst opgave. Det skal alene være i forhold til opgaver, der ikke tidligere har været udliciteret til private virksomheder. Det skal alene være i selskaber med en reel privat deltagelse, og det skal desuden være i selskaber, der ikke i væsentlig grad afsætter produkter på det private marked.

Regeringen har endvidere en generel målsætning om at sørge for, at regler er klare og gennemsigtige, således at reglerne er så lette at administrere som muligt for de berørte, idet regelforenkling kan bidrage til at skabe bedre betingelser for blandt andet erhvervslivet. Lovforslaget vil således endvidere indeholde visse regelforenklinger og lempelser.

Da der er tale om en helt ny lov, der i væsentligt omfang bygger på to eksisterende love, vil lovens anvendelse løbende blive vurderet. Det vil i den forbindelse blive vurderet, hvorvidt anvendelsen stemmer overens med formålet med loven.

Hovedelementerne i lovforslaget er:

En lovgivning for al kommunal og regional erhvervsaktivitet

Det foreslås, at lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber m.v. og lov om kommuners og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder ophæves, og at området fremover reguleres i én lov, der administreres af Økonomi- og Erhvervsministeriet. De gældende love ændres endvidere på en række punkter, hvilket gennemgås nærmere nedenfor.

I foråret 2005 blev lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber m.v. æn-

dret som følge af kommunalreformen, således at amtskommuner blev skrevet ud af loven med virkning fra januar 2007, hvor kommunalreformen træder i kraft. Regionerne blev ikke i samme forbindelse skrevet ind i loven.

Det vurderes imidlertid som hensigtsmæssigt, at regionerne får mulighed for at deltage i fælles selskaber på samme vilkår som kommunerne. Det understreges dog, at regionerne kun må deltage i selskaber om de vigtigste af regionernes positivt definerede driftsopgaver, såsom sundhedsområdet, trafikområdet og det sociale område. I forhold til regionernes øvrige opgaver vurderes det, at samarbejde mellem det offentlige og private virksomheder ikke vil bidrage til en bedre udnyttelse af de offentlige og private ressourcer eller medvirke til at skabe nye kompetente leverandører af offentlige service.

Kommunal/regional erhvervsaktivitet skal ske i selskabsform med privat deltagelse

Det foreslås, at der stilles krav om privat deltagelse i selskaber oprettet med hjemmel i den fremtidige lov, således at de private ejere skal besidde mindst 25 pct. af såvel selskabets aktiekapital som stemmerettighederne i selskabet.

Selskabets etablering skal ske i overensstemmelse med de almindelige udbuds- og konkurrenceretlige regler.

I ganske særlige tilfælde kan der dog være behov for, at kommunen eller regionen kan indgå i selskaber, der alene har en offentlig ejerkreds. Det foreslås derfor, at der fastsættes hjemmel til, at økonomi- og erhvervsministeren generelt kan undtage visse typer selskaber for dette krav. Bemyndigelsen tænkes på nuværende tidspunkt udmøntet i forhold til regionernes (de offentlige sygehuses) mulighed for at indgå i selskaber om teknologioverførsel (§ 8-selskaber) sammen med aktieselskaber stiftet efter § 4 i lov om teknologioverførsel m.v. ved offentlige forskningsinstitutioner (lov nr. 483 af 9. juni 2004.).

Endvidere kan der i ganske særlig tilfælde undtages fra kravet om privat deltagelse, eksempelvis hvis det kan godtgøres, at der ikke findes private ejere, der vil deltage i det pågældende selskab.

Kravet om selskabsdannelse sikrer en klar adskillelse fra kommunernes og regionernes øvrige virke, mens den private deltagelse bidrager til markedsgørelse og til, at selskaberne er forretningsmæssigt bæredygtige. Samtidig kan den private deltagelse medvirke til at opbygge de forretningsmæssige kompetencer i den kommune eller region, der deltager i selska-

bet. I den eksisterende lovgivning om kommuners og amtskommuners samarbejde med selskaber er der ikke krav om privat deltagelse i kommunal erhvervsaktivitet, og for 378-opgaver er der ikke krav om selskabsdannelse.

Bagatelgrænse for selskabsdannelse

Det foreslås, at kommuner fortsat skal kunne udføre mindre opgaver for hinanden op til en grænse, uden at der stilles krav om selskabsdannelse. Grænsen foreslås f.eks. fastsat til EU's udbudsgrænse for tjenesteydelser. Tærskelværdien er i 2006 og 2007 på 1.570.203 kr.

Det er som hidtil en betingelse, at det drejer sig om en opgave, kommunen lovligt kan løse for sig selv, at opgaven, hvis den overstiger en af økonomi- og erhvervsministeren fastsat værdi (500.000 kr.), forinden har været udbudt, og at den udførende kommune har foretaget en kalkulation af de samlede omkostninger ved varetagelse af opgaven.

Overstiger den enkelte opgaves værdi EU's udbudsgrænse for tjenesteydelser, vil der alene være mulighed for at udføre opgaver for andre i selskabsform.

Er den enkelte opgaves værdi mindre end EU's udbudsgrænse for tjenesteydelser, vil kommunen kunne vælge mellem enten at udføre de opgaver, kommunen lovligt kan udføre for sig selv, for andre offentlige myndigheder, under de nærmere betingelser herfor, eller at udføre opgaven for såvel private som andre offentlige myndigheder i selskabsform. Baggrunden er, at det er ressourcekrævende at danne et selskab.

Regioner er ikke omfattet af bagatelgrænsen. Regioner kan således alene udføre opgaver for andre offentlige myndigheder, hvis det foregår i selskabsform, eller hvis der er hjemmel i anden lovgivning. Det skyldes, at regionerne i eget regi alene skal kunne udføre de positivt definerede driftsopgaver for sig selv, men ikke for andre myndigheder.

Kommunal/regional erhvervsaktivitet i selskabsform efter denne lov skal bygge på kommunal/regional viden

Det foreslås, at kommuner og regioner fremover må deltage i fælles selskaber med private, der bygger på kommunal eller regional viden i det omfang, ydelserne ikke hidtil har været varetaget af private virksomheder. Dermed sikres, at etableringen af fælles selskaber om kommunale og regionale opgaver sker i forhold til opgaver, der tidligere alene har været varetaget af det offentlige. Dette bidrager til at få flere opgaver ud i konkurrence på markedet.

Undtagelsesvist kan dette krav om, at opgaven ikke tidligere må have været løst af private, vise sig uhenigtsmæssigt.

Det foreslås således, at kommuner og regioner ikke kan etablere fælles selskaber om løsning af kommunale og regionale opgaver der tidligere har været løst af private, medmindre særlige omstændigheder taler herfor. Det kan eksempelvis være, at kommunen eller regionen for eksempel godtgør, at opgaven efterfølgende er blevet hjemtaget til kommunen eller regionen som følge af, at opgaven ikke blev løst tilfredsstillende på markedet, og at der ikke eksisterer et velfungerende privat marked for denne type opgaver.

Henlæggelse af opgaver til et fælles selskab skal som hidtil ske under hensyn til EU's udbudsregler og de EU-retlige principper om ligebehandling og ikke-diskrimination. Principielt kan tildelingen af en opgave til et sådant selskab i etableringsfasen ske på to måder. Enten ved at opgaven udbydes med et kontraktvilkår om, at den private aktør, som vinder kontrakten, indtræder i selskabet, eller ved at selskabet etableres og herefter deltager i konkurrencen om opgaven på lige fod med andre aktører.

Øvre grænse for salg til andre

Denne lov skal bidrage til, at kommuners og regioners deltagelse i fælles selskaber med private medvirker til, at offentlige opgaver, der tidligere har været varetaget af det offentlige, kommer ud på markedet

Det er derfor rimeligt, at kommuner og regioner, der deltager i fælles selskaber, trækker sig ud af det ved at sælge deres aktier af selskabet, hvis selskabets salg til andre end kommuner/regioner overstiger en vis grænse.

Det foreslås som følge heraf, at den kommunale part skal trække sig ud af et selskab, hvis over 25 pct. af selskabets omsætning stammer fra salg til andre end kommuner, og at en regional part på tilsvarende vis skal trække sig ud af et selskab, hvis over 25 pct. af selskabets omsætning stammer fra salg til andre end regioner. Hvis der både deltager kommuner og regioner i et selskab foreslås det, at det afgørende skal være selskabets salg til andre end kommuner og regioner. Herved sikres det, at de pågældende selskaber hovedsagligt sælger til den samme type offentlige myndigheder, som den der deltager i selskabet. Samtidig med at der åbnes op for, at de fælles selskaber kan danne rammerne om udvikling af nye produkter, som selskabet kan sælge fx med henblik på eksport.

Inden for visse typer selskaber kan der være et særligt perspektiv i, at kommunen eller regionen fortsat

kan deltage i selskabet, uanset at selskabets salg til andre overstiger den fastsatte procentgrænse på 25 pct. af selskabets omsætning.

Det foreslås derfor, at der fastsættes hjemmel til, at økonomi- og erhvervsministeren generelt kan undtage visse typer selskaber for dette krav. Bemyndigelsen tænkes på nuværende tidspunkt udmøntet i forhold til regionernes (de offentlige sygehuses) deltagelse i selskaber med private om kommerialisering af opfindelser vedrørende lægemidler, udstyr, behandlingsmetoder mv. med henblik på erhvervsmæssig nyttiggørelse (forskningsselskaber). Med forskningsselskaber forstås i denne lov både produktions- og udviklingsselskaber samt selskaber om teknologioverførsel (§ 8-selskaber) sammen med aktieselskaber stiftet efter § 4 i lov om teknologioverførsel m.v. ved offentlige forskningsinstitutioner. Der er tale om en type selskaber, som alene har salg til private som formål. Et sådant salg er en forudsætning for, at opfindelserne kan komme ud på markedet og bringes i produktion af private. Det anses for helt afgørende af hensyn til en fortsat udvikling af sundhedsvæsenet og ny viden inden for sektoren, at de offentlige sygehuse får mulighed for og incitament til at deltage i udviklingen af de nævnte ydelser. Dertil kommer, at der er tale om et område, hvor der normalt ikke er et marked, og hvor det offentlige således ikke er i konkurrence med private.

Det foreslås endvidere, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i ganske særlige tilfælde konkret kan undtage et selskab fra dette krav. Hermed sikres der fleksibilitet i forhold til dette krav.

Der skal være tale om selskaber, hvor der ikke på det pågældende tidspunkt er et velfungerende privat marked, eller hvor der af andre grunde, f.eks. hensynet til en fortsat udvikling af de offentlige ydelser, er et særligt behov for, at selskabet i videre omfang kan afsætte sine produkter til andre, herunder private. Der skal endvidere være en særlig grund til, at netop et selskab med offentlig deltagelse i videre omfang afsætter sine produkter til andre, herunder private. Selskabets opgaveløsning må være baseret på opgaver, kommunen eller regionen har oparbejdet særlige forudsætninger for at løse, og som private normalt ikke vil være i besiddelse af. Selskaber, der løser opgaver, hvor der eksisterer velfungerende private markeder om, f.eks. rengøring, vask, almindelig lønadministration og almindelig revisionsvirksomhed, kan ikke få dispensation til i videre omfang at afsætte deres produkter til andre, herunder private.

Det offentliges indskud i selskaber

Det foreslås, at der ikke kan ske en forøgelse af det kommunale eller regionale engagement, dvs. kommunernes eller regionernes andel af kapitalen og stemmerettigheder, uden en tilsvarende forøgelse af det private engagement. De private parter skal derimod godt kunne øge deres engagement uden en tilsvarende forøgelse af det offentlige engagement. Baggrunden er, at formålet med selskaberne er en markedsforberedelse med henblik på at få flere offentlige opgaver ud på markedet. Det skal derfor ikke være muligt at forøge det kommunale engagement i selskabet efterfølgende. Hertil kommer, at en mulighed for at forøge det kommunale eller regionale engagement uden en tilsvarende forøgelse af den private deltagelse kunne medføre, at der blev tilført yderligere kommunale penge, dvs. skattekroner, i et nødlidende selskab, hvor den private part ikke ønsker at indskyde flere penge. I ganske ekstraordinære tilfælde kan der undtages fra dette krav, for eksempel hvis den private aktionær går konkurs eller på anden vis opløses.

I den nuværende lovgivning er der et 10 mio. kr.'s loft for kommuners indskud i selskaber omfattet af lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber m.v. Der er dog givet dispensation i alle fortilfælde, hvor der er blevet søgt om det. I lyset heraf foreslås det at fjerne loftet for kommuners indskud.

I henhold til lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber har kommuner ikke kunnet deltage i et selskab via for eksempel et kommunalt ejet selskab, et kommunalt fællesskab, jf. § 60 i lov om kommunernes styrelse, eller de kommunale organisationer.

Forbudet mod indirekte deltagelse har bevirket, at nogle projekter med offentlig-privat samarbejde ikke var omfattet af lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber og dermed ikke mulige at gennemføre.

Det vurderes imidlertid, at det vil være uhensigtsmæssigt generelt at åbne op for indirekte deltagelse.

Det foreslås derfor, at økonomi- og erhvervsministeren konkret under særlige omstændigheder kan give tilladelse til indirekte deltagelse via de kommunale organisationer og andre selskaber m.v.

Den foreslåede tilladelse vil kunne blive anvendt i forhold til de kommunale organisationers deltagelse i tværoffentlige digitaliseringsprojekter, hvor der er store perspektiver, og hvor et offentligt privat samarbejde vurderes at have store positive konsekvenser for den offentlige sektors opgaveløsning og effektivitet.

Øget kontrol

Tilsyn med kommuners og amtskommuners overholdelse af lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber m.v. og lov om kommuners og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder varetages af de almindelige kommunale tilsynsmyndigheder, dvs. de fem tilsynsførende statsamtmand og Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Det bemærkes, at det almindelige kommunale tilsyn med kommuner og regioner fra den 1. januar 2007 varetages af de fem regionale statsforvaltninger og Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Efter de gældende regler i lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber m.v. har Erhvervs- og Selskabsstyrelsen på vegne af økonomi- og erhvervsministeren udarbejdet en årlig redegørelse til Folketingets Erhvervsudvalg. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har imidlertid ikke været tillagt en kontrolfunktion i forbindelse med modtagelsen af de årlige indberetninger fra kommuner, og har som følge heraf ved udarbejdelsen af redegørelserne lagt kommunernes indberetninger til grund.

Det foreslås, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen også fremover skal udarbejde en årlig redegørelse til Folketingets Erhvervsudvalg. Det foreslås, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen får hjemmel til at fastsætte nærmere regler herom, således som det også er tilfældet i henhold til den gældende lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber m.v.

De foreslåede stramninger i denne lov vil imidlertid betyde, at indberetningspligten vedrørende selskaber omfattet af loven vil blive udvidet, så den omfatter oplysninger om ejerforhold, kapitalindskud og omsætning mv., der er nødvendige for at påse, om reglerne i dette lovforslag er overholdt. Det foreslås videre, at der indføres en stikprøvekontrol fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen af indberetninger vedrørende selskaber omfattet af loven. Formålet med stikprøvekontrollen er at konstatere eventuelle overtrædelser af dette lovforslag.

For at give Erhvervs- og Selskabsstyrelsen de fornødne midler til at sikre kontrollen med stramningerne i denne lov foreslås det, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan give et selskab påbud om at bringe overtrædelser af denne lov til ophør, og hvis påbuddet ikke efterkommes beslutte at tvangsopløse selskabet. Det foreslås endvidere, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan give medlemmerne af selskabets ledelse tvangsbøder, hvis de undlader at efterkomme påbuddet eller en anmodning om at give de oplysninger, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen beder om. Disse sanktioner vil kun blive anvendt, hvor det er nødvendigt.

F. t. l. vedr. udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder m.v.

Overførsel af amtskommunernes ejerandele af eksisterende selskaber med amtskommunal deltagelse samt amtskommunernes aftaler efter lov nr. 378 til andre myndigheder ved amtskommunernes nedlæggelse

Kommunerne og amtskommunerne deltager i i alt 18 selskaber med hjemmel i den eksisterende lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber, jf. kommunernes og amtskommunernes indberetning for 2005 (21 selskaber i 2004). Kommunerne deltager i 11 selskaber (15 selskaber i 2004), mens amtskommunerne deltager i 5 selskaber (9 selskaber i 2004). Kommuner og amtskommuner må gerne deltage i det samme selskab og gør det i 2 tilfælde (3 selskaber i 2004).

Det er efter de gældende regler i procedureloven (lov nr. 539 af 24. juni 2005) sikret, at de samtlige amtskommunens aktiver og passiver, herunder de enkelte amtskommuners ejerandele i aktieselskaber, som amtskommunen deltager i med hjemmel i lov om kommunernes og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber, ved amtskommunens nedlæggelse med udgangen af 2006 vil blive overført til en eller flere af de myndigheder, der modtager opgaver fra amtskommunen ved kommunalreformen. Procedurelovens regler sikrer således, at amtskommunernes nedlæggelse ikke i sig selv indebærer, at de aktieselskaber, som amtskommunerne deltager i med hjemmel i lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber, må ophøre.

De af amtskommunens aktier i de omhandlede aktieselskaber, der udelukkende knytter sig til opgaver, som ved kommunalreformen overføres til f.eks. kommunerne, vil efter procedurelovens regler skulle overføres til kommunerne i amtet. Tilsvarende vil de af amtskommunens aktier, der knytter sig til opgaver, som ved kommunalreformen overføres til f.eks. regionen, efter procedurelovens regler skulle overføres til regionen, jf. procedurelovens § 3.

Hvis amtskommunens ejerandele i et af de omhandlede aktieselskaber ikke udelukkende har tilknytning til en bestemt opgave, der overføres ved kommunalreformen, vil amtskommunens ejerandel som udgangspunkt i overensstemmelse med procedurelovens regler skulle fordeles ved aftale mellem de myndigheder, der modtager opgaver fra amtskommunen, dvs. kommunerne, regionen eller staten, jf. procedurelovens § 3, stk. 3. Regionen vil dog i så fald kun kunne overtage aktierne, hvis regionen i henhold til lovgivningen, herunder de regler der følger af dette lovforslag, lovligt vil kunne varetage den eller de opgaver, som aktieselskabet varetager.

I henhold til såvel den gældende lov som dette lovforslag må en kommune eller en region ikke have bestemmende indflydelse over et selskab. Herved sikres, at kommunalbestyrelsen/regionsrådet ikke samtidig bevarer rådigheden over en opgaver, som kommunen/regionerne har udskilt og herved bringer sin virksomhed uden for reglerne i styrelseslovgivningen og den øvrige lovgivning, der gælder for kommunal eller regional forvaltning.

Der er derimod efter den gældende lov intet til hinder for, at to kommuner eller en amtskommune og en kommune ejer 50 pct. af et selskab hver, idet ingen af de to deltagere så har bestemmende indflydelse.

Kommunalreformen betyder bl.a., at en række kommuner sammenlægges, og at amtskommunerne nedlægges. Kommunalreformen kan således betyde, at en kommune eller en region vil kunne få bestemmende indflydelse. Det vil for eksempel være tilfældet, hvis en amtskommune og en kommune har ejet 50. pct. af aktierne i et selskab hver, og kommunen ved amtskommunens nedlæggelse overtager amtskommunens ejerandel, eller hvis tre kommuner, der hver har ejet 1/3 af aktierne i et selskab, slås sammen til en ny kommune.

Det foreslås, at kommunen eller regionen i disse tilfælde senest den 1. januar 2012 skal have nedbragt sin ejerandel i selskabet, således at kommunen eller regionen ikke længere har bestemmende indflydelse. Alternativt må selskabet sælges til private eller opløses.

Overgangsbestemmelsen i § 14, stk. 4, indebærer blandt andet, at regionerne kan overtage eksisterende aftaler efter lov nr. 378 om kommuners og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder, der er indgået af amtskommunerne inden denne lovs ikrafttræden, og som udelukkende vedrører opgaver, som ved kommunalreformen overføres til regionen.

Kommunal deltagelse i henhold til lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber m.v. kan udelukkende ske ved direkte deltagelse i et aktie-, anparts- eller andelsselskab, medmindre der er tale om et selskab, der er omfattet af overgangsordningen i lovens § 4.

Efter lovens § 4 kan bl.a. KL deltage finansielt og ledelsesmæssigt i selskaber med hjemmel i loven, hvis selskabet eksisterede ved lovens vedtagelse. Det er endvidere en betingelse, at deltagelsen ikke må påføre medlemskommunerne hæftelse for selskabernes forpligtelser.

Selskaber med indirekte deltagelse stiftet forud for den eksisterende lov vil være omfattet af den eksiste-

rende lovs § 4 og vil dermed kunne fortsætte uændret også efter dette lovforslag vedtagelse.

Der er i dag enkelte selskaber, der på nuværende tidspunkt ikke er omfattet af den eksisterende lovs § 4, og hvor der således i dag ikke er hjemmel til indirekte kommunale deltagelse, medmindre de pågældende selskaber er omfattet af kommunalfuldmagtsreglerne.

Det foreslås derfor, at der i lovforslaget medtages en bestemmelse svarende til § 4 i lov om kommuner og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber m.v. Den foreslåede bestemmelse medfører, at selskaber, der eksisterer ved lovens vedtagelse, og som de kommunale organisationer deltager i blandt andet KMD A/S og Kommune Holding A/S, samt disses eksisterende datterselskaber omfattes af loven.

Disse eksisterende selskaber, der ikke er omfattet af § 4 i lov om kommuner og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber m.v., skal senest den 1. januar 2012 opfylde lovens øvrige betingelser i kapitel 3, dvs. 25 pct. privat kapital og maksimalt 25 pct. salg til andre end kommuner. Kravet om, at de eksisterende selskaber senest den 1. januar 2012 skal opfylde lovens øvrige betingelser, kan i visse særlige tilfælde vise sig uhensigtsmæssigt. Det foreslås som følge heraf, at der indsættes en hjemmel til, at økonomi- og erhvervsministeren i særlige tilfælde kan dispensere fra tidsfristen samt fra kravene i lovens § 4 om 25 pct. privat deltagelse og § 5 om maksimalt 25 pct. salg til andre, hvis særlige forhold taler herfor, herunder hensynet til at undgå værditab for det offentlige i forbindelse med for eksempel frasalg af aktiviteter eller en hel eller delvis privatisering. På tilsvarende vis foreslås der indsat en hjemmel i lovforslaget til, at økonomi- og erhvervsministeren under særlige omstændigheder kan tillade, at eksisterende selskaber kan omorganisere sig.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner

Loven er en stramning og præcisering i forhold til det hidtidige regelsæt for kommuner og amtskommuners erhvervsaktiviteter. Lovforslaget indeholder dog også enkelte lempelser i forhold til det hidtidige regelsæt, herunder muligheden for regional deltagelse i selskaber samt ophævelse af 10 mio. kr. grænsen for det offentlige indskud.

Lovforslaget indebærer indførelsen af en stikprøvekontrol af indberetningerne vedrørende selskaber efter denne lov. Det skønnes, at merudgiften vil udgøre 0,2 mio. kr. årligt i lønudgift, der afholdes inden for egne rammer.

Lovforslaget vil endvidere betyde, at indberetningspligten vedrørende selskaber omfattet af denne lov vil blive skærpet. Denne del af lovforslaget medfører behov for ændring af Erhvervs- og Selskabsstyrelsens elektroniske indberetningssystem og styrelsens system til udtræk af data fra de modtagne indberetninger. Det skønnes, at engangsudgiften hertil vil være 0,3 mio. kr., der afholdes inden for egne rammer.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget indeholder en række stramninger og præciseringer for selskaber, hvori kommuner eller regioner deltager i medfør af denne lov.

Forslaget har været sendt til Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering med henblik på en vurdering af, om forslaget skal forelægges et af Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspaneler. Styrelsen vurderer ikke, at forslaget indeholder administrative konsekvenser for erhvervslivet i et omfang, der berettiger, at det bliver forelagt et virksomhedspanel. Forslaget bør derfor ikke forelægges et af Økonomi- og erhvervsministeriets virksomhedspaneler.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes ikke at have konsekvenser for borgerne.

6. Konsekvenser for miljøet

Lovforslaget har ingen konsekvenser for miljøet.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget vil bygge på fællesskabsrettens regler for offentlige kontrakter. Herudover har lovforslaget ikke EU-retlige aspekter.

8. Høring

Lovforslaget har været sendt i høring hos Advokatrådet, Amtsrådsforeningen, Danmarks Nationalbank, Danmarks Rederiforening, Danmarks Statistik, Dansk Aktionærforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Handel og Service, Dansk Industri, Danske Andelskabsforeninger, Datatilsynet, Det Kommunale Kartel, Det Kooperative Fællesforbund, Finansforbundet, Finansrådet, Forbrugerrådet, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Foreningen Danske Revisorer, Foreningen Registrerede Revisorer FRR, Frederiksberg Kommune, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, HK Handel, HTS – Handel, Transport og Serviceerhvervene, Hovedsta-

dens Sygehusfællesskab, Hovedstadens Udviklingsråd, Håndværksrådet, KL, Kommunernes Revision, Kommunale tjenestemænd og overenskomstansatte, Konkurrencerådet, Københavns Fondsbørs A/S, Københavns Kommune, Landsorganisationen i Dan-

mark, Lønmodtagernes Dyrtidsfond, Realkreditrådet, REVIFORA, Foreningen for revision, økonomi og ledelse, Rigsrevisionen, Statsadvokaturen for særlig økonomisk kriminalitet, Værdipapircentralen.

9. Oversigt over konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser	Negative konsekvenser
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Tilretning af Erhvervs- og Selskabsstyrelsens edb-system, der skønnes at beløbe sig til en engangsudgiften på 0,3 mio. kr., der afholdes inden for egne rammer, og merudgift på 0,2 mio. kr. årligt i lønudgift som følge af indførelsen af en stikprøvekontrol, der ligeledes afholdes inden for styrelsens egne rammer.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ophævelse af grænse for kommunalt indskud og dertil knyttet dispensationsadgang.	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Lovforslaget vil betyde en række stramninger og præciseringer for selskaber, hvori kommuner eller regioner deltager i medfør af denne lov.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget vil bygge på fællesskabsrettens regler for offentlige kontrakter.	

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

I foråret 2005 blev den eksisterende lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber mv. ændret som følge af kommunalreformen ved § 2 i lov nr. 601 af 24. juni 2005. Det betød, at amtskommuner blev skrevet ud af loven med virkning fra januar 2007, hvor kommunalreformen træder i kraft. Regionerne blev ikke i samme forbindelse skrevet ind i loven.

Det vurderes imidlertid som hensigtsmæssigt, at regionerne får mulighed for at deltage i fælles selskaber på samme vilkår som kommunerne. Det understreges dog, at regionerne kun må deltage i selskaber om de vigtigste af regionernes positivt definerede driftsopgaver, såsom sundhedsområdet, trafikområdet og det sociale område.

Det foreslås derimod ikke, at regionerne får mulighed for at udføre opgaver for andre offentlige myndigheder, således som kommunerne også herudover vil have mulighed for at gøre.

Efter den foreslåede bestemmelse finder loven således anvendelse på kommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder, jf. kapitel 2, og på kommuners og regioners deltagelse i selskaber, jf. kapitel 3, medmindre andet er bestemt i lovgivningen.

Den foreslåede bestemmelse medfører, at opgaver, som det i øvrigt i lovgivningen er bestemt eller forudsat, at kommuner kan udføre for andre offentlige myndigheder, falder uden for denne lovs anvendelsesområde. Dette gælder både opgaver, som kommuner kan udføre for andre offentlige myndigheder med hjemmel i skreven lov, og opgaver, som kommuner i visse særlige tilfælde kan udføre for såvel andre offentlige myndigheder som private efter de almindelige retsgrundsætninger om kommunernes opgavevaretagelse – de såkaldte kommunalfuldmagtsregler. Den adgang, kommunerne har i et vist begrænset omfang på ulovbestemt grundlag til at indgå betjeningsoverenskomster med en anden kommune om benyttelse af dennes institutioner og indretninger, foreslås således endvidere ikke berørt af dette lovforslag.

Anden lovgivning kan dog regulere kommuners adgang til at løse opgaver for andre offentlige myndigheder på en sådan måde, at opgaveløsning for andre offentlige myndigheder er afskåret.

Det kan f.eks. i lovgivningen være bestemt eller forudsat, at opgaver skal varetages af den pågældende offentlige myndighed selv. Myndighedsudøvelse kan således i henhold til almindelige forvaltningsretlige regler normalt ikke overlades til andre myndigheder

uden særlig lovhjemmel. Uden for de tilfælde, hvor der er tale om egentlig myndighedsudøvelse, kan det i lovgivningen være bestemt eller forudsat, at en opgave ikke kan overlades til en anden offentlig myndighed.

Anden lovgivning kan endvidere give en videre adgang til, at kommuner og regioner kan samarbejde om varetagelse af opgaver. Sådanne bestemmelser bliver heller ikke berørt af denne lov.

Visse af lovens bestemmelser kan endvidere være fraveget i særlovgivning. Som eksempel kan nævnes, at de foreslåede bestemmelser i denne lovs §§ 4 og 5 ikke medfører nogen indskrænkning i forhold til regionernes mulighed for at erhverve aktier efter § 16, stk. 2, i forskerpatentloven.

Loven berører heller ikke regionernes adgang til at indgå i samarbejder med eller anvende offentlige myndigheder og private i opgavevaretagelsen i henhold til sundhedsloven (lov nr. 546 af 24. juni 2005), herunder i medfør af sundhedslovens § 78, stk. 3. Efter sundhedslovens § 78, stk. 3, kan et regionsråd efter indenrigs- og sundhedsministerens godkendelse samarbejde med offentlige myndigheder og private virksomheder, herunder i selskabsform, om løsning af de i bestemmelsen nærmere angivne fælles opgaver og påtage sig dermed forbundne udgifter.

Til § 2

Det foreslås i § 2, stk. 1, 1. pkt., at kommuner kan løse sådanne opgaver for andre offentlige myndigheder, som kommunerne kan løse for sig selv.

Den foreslåede bestemmelse er en videreførelse af den tilsvarende bestemmelse i lov om kommuners og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder, idet der dog foreslås den begrænsning, at værdien af opgaven ikke må overstige tærskelværdien for udbud efter EU's tjenesteydelsesdirektiv, jf. § 2, stk. 1, 2. pkt.

Kommuners adgang efter lovforslagets § 2, stk. 1, til at udføre opgaver for andre offentlige myndigheder er således betinget af, at der er tale om opgaver, som kommuner efter gældende regler kan løse i eget regi.

Afgrænsningen af, hvilke opgaver kommuner kan udføre for sig selv, beror på såvel skreven som uskreven ret.

Inden for det område, der traditionelt betegnes faktisk forvaltningsvirksomhed, og som går ud på at stille ydelser af typisk mere servicebetonet karakter til rådighed for borgerne, vil en lang række opgaver være omfattet af lovforslaget. Som eksempler på faktisk forvaltningsvirksomhed kan nævnes undervisning af voksne, pasning og pleje af børn og ældre m.v.

Den foreslåede bestemmelse indebærer blandt andet, at kommuner fortsat har hjemmel til at udføre de pågældende opgaver for enhver anden offentlig myndighed.

Regioner er ikke omfattet af bagatelgrænsen. Regioner kan således alene udføre opgaver for andre offentlige myndigheder efter denne lov, hvis det foregår i selskabsform.

Faktisk forvaltningsvirksomhed omfatter derimod ikke den virksomhed, som tager sigte på at træffe retligt bindende afgørelser, herunder sådanne afgørelser, hvorved der træffes beslutning om, hvorvidt en servicebetonet ydelse skal stilles til rådighed for borgeren. En sådan virksomhed vil normalt ikke kunne overlades af den kompetente myndighed til andre offentlige myndigheder.

Lovens foreslåede bestemmelse indeholder ikke hjemmel til delegation til andre offentlige myndigheder af myndighedsudøvelse eller af opgaver, hvor det i øvrigt i lovgivningen er bestemt eller forudsat, at opgaven ikke kan overlades til en anden offentlig myndighed, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1.

Begrebet offentlige myndigheder omfatter først og fremmest forvaltningsmyndigheder, hvad enten de henhører under den statslige eller kommunale forvaltning, og uanset om der er tale om almindelige forvaltningsmyndigheder, særlige nævn og råd eller særlige forvaltningsenheder og lignende. Afgørende er således, om den pågældende myndighed kan henregnes til den offentlige forvaltning i formel betydning, uanset om den funktion, som udøves, er dækket af begrebet forvaltning i materiel forstand. Et væsentligt kriterium herfor vil være, hvorvidt den pågældende myndighed er omfattet af offentlighedslovens anvendelsesområde, jf. offentlighedslovens § 1, stk. 1. Omfattet af begrebet offentlige myndigheder er endvidere domstolene, Folketinget og de myndigheder, der kan henregnes til Folketinget.

Kommunale fællesskaber, jf. § 60 i lov om kommunernes styrelse, er ligeledes omfattet af denne afgrænsning af begrebet offentlige myndigheder. Dette gælder, uanset om fællesskabet er etableret som et interentskab, andelsselskab eller lignende.

Selskaber, der er organiseret på privatretligt grundlag, er ikke offentlige myndigheder, og opgaver, der udføres for disse selskaber, vil ikke være omfattet af loven. Dette gælder uanset størrelsen af den kommunale eller offentlige ejerandel af selskabet.

For at undgå unødige omkostninger i forbindelse med kommuners udførelse af opgaver for andre i selskabsform, foreslås det i § 2, stk. 1, at der indføres en bagatelgrænse for, hvilke opgaver kommunen kan ud-

føre for andre offentlige myndigheder, uden at der stilles krav om selskabsdannelse.

Overstiger den enkelte opgaves værdi EU's udbudsgrænse for kommuners udbud af tjenesteydelser, vil der alene være mulighed for at udføre opgaver for andre i selskabsform. Er den enkelte opgaves værdi mindre end EU's udbudsgrænse for tjenesteydelser, vil kommunen kunne vælge mellem enten selv at udføre de opgaver, kommunen lovligt kan udføre for sig selv, for andre offentlige myndigheder under de nærmere betingelser herfor, eller at udføre opgaven for såvel private som andre offentlige myndigheder i selskabsform.

Under bagatelgrænsen vil kommunerne således som hidtil kunne udføre alle opgaver, som de lovligt kan udføre for sig selv, for andre offentlige myndigheder - uden at etablere et selskab. Opgaven vil dog fortsat som i den hidtidige lov skulle sendes i udbud, medmindre værdien er under grænsen efter § 1, stk. 3. Det vil for eksempel være mindre opgaver som at fortsætte snerydningen på tværs af kommunegrænserne.

Det foreslås i § 2, stk. 1, 2. pkt., at den foreslåede bagatelgrænse fastsættes til EU's udbudsgrænse for kommuners udbud af tjenesteydelser. Tærskelværdien efter tjenesteydelsesdirektivet er for 2006 og 2007 på 1.570.203 kr. Denne bagatelgrænse gælder også, selv om det ikke er en tjenesteydelse, en kommune udfører for andre offentlige myndigheder.

Bagatelgrænsen foreslås som nævnt målt i forhold til den enkelte kontrakt. Den enkelte kontrakt kan maksimalt løbe over et begrænset antal år. For at undgå, at sådanne kontrakter varigt afskærmes fra markedet, bør kontrakterne efter konkurrenceretlig praksis højst have en løbetid på 3-5 år.

Hvis en kontrakt opsplittes i mindre delkontrakter for at omgå bagatelgrænsen, for eksempel i form af kortvarige kontrakter med en udtrykkelig eller underforstået automatisk forlængelse, må værdien af alle hidtidige og forudseelige delkontrakter lægges sammen i forhold til bagatelgrænsen.

De foreslåede bestemmelser berører ikke kommuners løsning af opgaver for sig selv.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 2, stk. 2, er adgangen for en kommune til at udføre de i stk. 1 nævnte opgaver for andre offentlige myndigheder eller få udført sådanne opgaver af andre kommuner betinget af, at opgaven forinden har været udbudt.

Det er såvel den tilbudsgivende som den ordregivende kommune, der skal sikre, at udbudspligten opfyldes.

Reglerne om udbud skal sikre, at aftaler om udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder ind-

gås i åben konkurrence. Reglerne har endvidere til formål at sikre, at der tilvejebringes åbenhed og gennemsuelighed omkring aftaleindgåelsen om opgaven.

Efter bestemmelsen i lovforslagets § 2, stk. 3, gælder kravet om udbud dog ikke, hvis den enkelte kontrakts værdi ikke overstiger et af økonomi- og erhvervsministeren fastsat beløb. Det forventes, at den nuværende grænse på 500.000 kr., som indenrigs- og sundhedsministeren har fastsat ved bekendtgørelse nr. 566 af 27. juni 2002, videreføres, jf. forslaget § 12, stk. 5.

Det skal bemærkes, at EU-traktatens almindelige bestemmelser om ligebehandling og ikke-diskrimination også gælder for kommunernes udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder. Dette gælder også, selv om opgaven ikke skal udbydes.

Efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 2, stk. 4, skal en kommune, forinden der afgives tilbud på og indgås aftale om udførelse af opgaver efter bestemmelsen i stk. 1, foretage en omkostningskalkulation.

Omkostningskalkulationen skal omfatte de samlede omkostninger, der vil være forbundet med opgavevaretagelsen. Det vil gælde såvel direkte som indirekte omkostninger.

Omkostningsbegrebet skal forstås bredt. Som omkostninger skal som hidtil medtages alle gennemsnitlige, langsigtede omkostninger ved at producere den pågældende ydelse, herunder omkostninger, der ikke knytter sig direkte til den udførende enhed. Det kan f.eks. være omkostninger til lønadministration, der i budgettet er opført under kommunens centralforvaltning. Omkostninger, der ikke indgår i kommunens budget - f.eks. omkostninger ved benyttelse af kommunens ejendomme - skal endvidere indgå i omkostningskalkulationen som beregnede omkostninger, når de er forbundet med varetagelsen af den pågældende opgave.

Kommuner må som hidtil ikke afgive tilbud på eller indgå aftale om udførelse af en opgave for en anden offentlig myndighed, der indebærer en vederlæggelse, der er lavere end det kalkulerede beløb. Reglerne om omkostningskalkulation og vederlæggelse vil gælde uafhængigt af, om opgaven er af en sådan størrelse, at den skal udbydes.

Reglerne om en omkostningskalkulation skal sikre, at der ikke sker konkurrenceforvriddning i forhold til det private erhvervsliv.

Den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 2, stk. 5, indebærer, at § 2, stk. 1, ikke finder anvendelse ved kommunale fællesskabers udførelse af opgaver for de kommuner, der deltager i fællesskabet.

Lovforslaget vil derimod finde anvendelse ved kommunale fællesskabers udførelse af opgaver for kommuner, der ikke deltager i fællesskabet, og ved kommuners udførelse af opgaver for kommunale fællesskaber - uanset om kommunen deltager i fællesskabet. I sådanne tilfælde gælder reglerne om udbud og om omkostningskalkulation m.v. i § 2, stk. 2-6.

Det foreslås i lovforslagets § 2, stk. 6, at økonomi- og erhvervsministeren får hjemmel til efter forhandling med indenrigs- og sundhedsministeren at fastsætte regler om kommuners adgang til at udføre opgaver for andre offentlige myndigheder og om kommuners adgang til at få udført sådanne opgaver af andre offentlige myndigheder, herunder om udbud, jf. stk. 2 og 3, og om omkostningskalkulation, jf. stk. 4. Disse regler er nu fastsat i Indenrigs- og Sundhedsministeriets bekendtgørelse nr. 533 af 28. juni 1995 som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 566 af 27. juni 2002 om kommuners og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder. Det forventes, at disse regler videreføres, jf. den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 5.

De foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 2, stk. 2 til 6, bygger på de eksisterende bestemmelser i § 2, stk. 2 til 5, i lov om kommuners og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder. Det foreslås dog, at kompetencerne i stk. 3 og 5 overgår fra indenrigs- og sundhedsministeren til økonomi- og erhvervsministeren.

Til § 3

I henhold til den gældende bestemmelse i § 1 i lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber kan kommuner og amtskommuner deltage finansielt eller ledelsesmæssigt i selskaber, der med henblik på salg forarbejder og videreudvikler viden samt produkter og tjenesteydelser byggende på kommunal viden, som er oparbejdet i kommunen og amtskommunen i forbindelse med løsning af kommunale eller amtskommunale opgaver.

Kommuner og amtskommuner kan endvidere efter samme lovs § 2 deltage finansielt eller ledelsesmæssigt i selskaber, der udover at varetage kommunale og amtskommunale opgaver vedrørende forsyning af kommuner og amtskommuner med varer og tjenesteydelser driver virksomhed med henblik på salg af varer og tjenesteydelser baseret på kommunal viden til andre end kommuner og amtskommuner.

Det fremgår af lovbemærkningerne til den gældende lovs § 2, at det ikke er et krav for kommunal/amtskommunal deltagelse i et selskab oprettet efter bestemmelsen, at selskabet ikke varetager andre opgaver

end dem, som begrunder den kommunale/amtskommunale deltagelse. Bemærkningerne opstiller endvidere ikke betingelser for, hvor stor en andel af selskabets opgaver der må være andre opgaver end dem, som begrunder den kommunale/amtskommunale deltagelse.

Det foreslås i § 3, stk. 1, at kommuner og regioner fremover må deltage i fælles selskaber, der bygger på kommunal eller regional viden.

Inden for det område, der traditionelt betegnes faktisk forvaltningsvirksomhed – som går ud på at kommunerne stiller ydelser typisk af mere servicebetonet karakter til rådighed for borgerne – må en række opgaver siges at bygge på kommunal viden. Det forhold, at der vil være private, der i begrænset omfang tilbyder løsning af de pågældende opgaver, vil ikke udelukke, at kommunen har oparbejdet en kommunal viden gennem sin opgavevaretagelse.

Lovbundne opgaver kan også i et vist omfang udføres i offentlig-private selskaber. Planlægning og byudvikling - udvikling af bydele, ombygning af gamle fabriksområder eller opførelse af parkanlæg eller andet kan være eksempler herpå.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 1, 3. pkt. er det endvidere en betingelse, at kommunen eller regionen ikke tidligere må have overladt opgaven til private. Etableringen af et offentligt-privat selskab er alene udelukket, hvis det er den samme opgave, der tidligere var udliciteret. Delelementer af opgaven kan godt have været udliciteret. Etableringen af et offentligt-privat selskab vil være udelukket, uanset hvor mange år tilbage udliciteringen ligger. Hvis udliciteringen ligger en årrække tilbage, vil det dog alt andet lige have formodningen imod sig, at udliciteringen vedrører den samme opgave.

Dermed sikres, at etableringen af fælles selskaber om kommunale og regionale opgaver sker i forhold til opgaver, der tidligere alene har været varetaget af det offentlige. Dette bidrager til at få flere opgaver ud i konkurrence på markedet. Hvis der er flere deltagende kommuner eller regioner i et selskab, er det afgørende i henhold til bestemmelsens 1. pkt., at flertallet af de deltagende kommuner eller regioner ikke tidligere har haft udliciteret opgaven til private.

Et sådant krav kan i konkrete tilfælde vise sig uhenigtsmæssigt.

Det foreslås således, at kommuner og regioner ikke kan etablere fælles selskaber om løsning af kommunale opgaver, der tidligere har været løst af private, medmindre særlige omstændigheder taler herfor. Dette vil særligt være tilfældet, hvis en kommune eller region godt gør, at opgaven efterfølgende er blevet hjemtaget

til kommunen eller regionen som følge af, at opgaven ikke blev løst tilfredsstillende på markedet, og at den tidligere private opgavevaretagelse ikke kan tages til udtryk for, at der er et velfungerende privat marked.

Det foreslås i § 3, stk. 1, 2. pkt., at regionerne udelukkende må deltage i selskaber, der bygger på regional viden, som er oparbejdet i regionen i forbindelse med løsningen af de vigtigste af regionernes positivt definerede driftsopgaver, såsom sundhedsområdet, trafikområdet og det sociale område, jf. herved § 5, stk. 1, nr. 1, 3 og 5, i lov nr. 537 af 24. juni 2005 om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehushællingsskab

En kommune kan ikke undgå at konkurrenceudsætte en opgave ved at lægge opgaven direkte over i et fælles selskab. Henlæggelse af opgaver til et fælles selskab skal som hidtil ske under hensyn til EU's udbudsregler og de EU-retlige principper om ligebehandling og ikke-diskrimination. Principielt kan tildelingen af en opgave til et sådant selskab i etableringsfasen ske på to måder. Enten ved at opgaven udbydes med et kontraktvilkår om, at den private aktør, som vinder kontrakten, indtræder i selskabet, eller ved at selskabet etableres og herefter deltager i konkurrencen om opgaven på lige fod med andre aktører.

Det foreslås desuden præciseret, at selskabet skal drive virksomhed med henblik på salg af produkter eller tjenesteydelser. Dette udelukker ikke, at selskabets hovedaktivitet i for eksempel den indledende fase er opsøgning eller oparbejdning af et marked og produktion.

Den kommunale og regionale deltagelse kan være i såvel nystiftede selskaber som allerede eksisterende selskaber. Hvis der er tale om eksisterende selskaber, skal selskabets opgaver opfylde lovens betingelser, herunder kravet om kommunal viden.

Desuden foreslås det i § 3, stk. 2, at selskaberne som hidtil kan afsætte produkter og tjenesteydelser, der bygger på dermed nært sammenhængende privat viden.

Det vil efter bestemmelsen være et krav, at den private viden, produktet eller tjenesteydelserne bygger på, er nært sammenhængende med den viden, kommunen eller regionen har oparbejdet, jf. stk. 1.

I henhold til lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber kan kommuner og amtskommuner ikke deltage i et selskab via for eksempel et kommunalt ejet selskab, et kommunalt fællesskab, jf. § 60 i lov om kommunernes styrelse, eller de kommunale organisationer.

Forbudet mod indirekte deltagelse har bevirket, at nogle projekter med offentlig-privat samarbejde ikke var omfattet af lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber og dermed ikke mulige at gennemføre.

Det vurderes imidlertid samtidigt, at det vil være uhensigtsmæssigt generelt at åbne op for indirekte deltagelse.

Det foreslås derfor i § 3, stk. 3, at økonomi- og erhvervsministeren konkret under særlige omstændigheder kan give tilladelse til indirekte deltagelse via de kommunale og regionale organisationer og andre kommunale selskaber m.v.

Den foreslåede tilladelse i stk. 3 vil kunne blive anvendt i forhold til de kommunale og regionale organisationers deltagelse i tværoffentlige digitaliseringsprojekter, hvor der er store perspektiver, og hvor et offentligt privat samarbejde vurderes at have store positive konsekvenser for den offentlige sektors opgaveløsning og effektivitet.

I forhold til eksisterende selskaber, som de kommunale og amtskommunale organisationer deltager i, henvises til lovforslagets §§ 14, stk. 3, og 16.

Efter de gældende regler i lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber må den enkelte kommune ikke have bestemmende indflydelse i et selskab omfattet af loven, jf. lovens § 3, stk. 3. Herved sikres, at kommunalbestyrelsen ikke bevarer rådigheden over en fra kommunen udskilt opgave og herved bringer sin virksomhed uden for reglerne i styrelseslovgivningen og den øvrige lovgivning, der gælder for kommunal forvaltning. Kommunen/regionen vil have bestemmende indflydelse i et aktie- eller anpartsselskab, såfremt kommunen/regionen ejer mere end 50 pct. af aktierne, eller hvis kommunen/regionen på anden måde, f.eks. ved indgåelse af aktionæroverenskomst herom, har en bestemmende indflydelse på selskabet. Dette forbud foreslås opretholdt, jf. den foreslåede § 3, stk. 4.

For at begrænse kommunernes og regionernes risiko ved deltagelse i virksomheder foreslås det i lovforslagets § 3, stk. 5, at kommuner og regioner udelukkende kan deltage i aktieselskaber, anpartsselskaber og virksomheder med begrænset ansvar, således at blandt andet den kommunale og regionale hæftelse begrænses til indskuddet i selskabet. En kommune eller region kan som følge heraf for eksempel ikke deltage finansielt i et interessentskab med hjemmel i denne lov.

Den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 5, er en videreførelse af den eksisterende bestemmelse i lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med ak-

tieselskaber § 3, stk. 6. Bestemmelsen foreslås dog udvidet til også at omfatte regioner.

Reglerne finder anvendelse på selskaber, der virker i Danmark eller i udlandet.

Aktionærer og anpartshavere udøver deres beføjelser, herunder valg af bestyrelsesmedlemmer ved beslutninger truffet på generalforsamlingen, jf. aktieselskabslovens § 65 og anpartsselskabslovens § 46.

For at sikre, at der er tale om en kompetent og uafhængig forretningsmæssig bestyrelse, foreslås det i lovforslagets § 3, stk. 6, at kommuner og regioner ikke må deltage i selskaber efter denne lov, hvis selskabets vedtægter giver andre end selskabsorganerne ret til at udpege medlemmer af selskabernes ledelser. Den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 5, er således til hinder for vedtægtsbestemte udpegningsrettigheder.

Den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 6, svarer materielt til den eksisterende bestemmelse i lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber m.v. § 3, stk. 7. Bestemmelsen foreslås dog udvidet til også at omfatte regioner.

Til § 4

Det foreslås, at det stilles som betingelse for kommunal eller regional deltagelse i selskaber, der driver erhvervsaktivitet efter denne lov, at der deltager private ejere i selskabet.

Det foreslåede krav kan dog være fraveget i anden lovgivning. Det kan således være forudsat i særlovgivning, at dette krav ikke skal gælde i forhold til en konkret type selskaber.

I lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber m.v. er der ikke krav om privat deltagelse i selskaber oprettet med hjemmel i loven. Et selskab omfattet af den eksisterende lov kan således dannes alene mellem kommuner.

Der er dog i § 3, stk. 4, i lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber m.v. en bestemmelse om, at kommuner maksimalt kan indskyde i alt 10 mio. kr. i selskaber omfattet af loven. Dette loft gælder det samlede engagement i alle de selskaber omfattet af lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber m.v., som kommunen eller amtskommunen er engageret i. Økonomi- og erhvervsministeren kan dispensere fra loftet på de 10 mio. kr.

Det foreslås i § 4, stk. 1, at der som hovedregel stilles krav om, at der skal være private ejere, der besidder mindst 25 pct. af såvel selskabets kapital som stemmerettighederne i selskabet. Herved bliver den private deltagelse reel og samtidig sættes kravet ikke så højt, at dette krav vil blive svært at opfylde.

Det foreslås i § 4, stk. 2, at den private deltagelse i selskabet ikke løbende kan mindskes, hvis det betyder, at den kommunale eller regionale deltagelse forøges. Baggrunden herfor er, at formålet med selskaberne oprettet i henhold til denne lov er en markedsforberedelse, og at der derfor ikke er begrundelser for, at det skal være muligt at forøge det kommunale eller regionale engagement i selskabet efterfølgende. Dette gælder, uanset om den kommunale eller regionale deltagelse er maksimumsgrænsen på 75 pct., eller om deltagelsen er mindre. Et yderligere kommunalt eller regionalt indskud i et selskab forudsætter som følge heraf som udgangspunkt, at der sker en tilsvarende forøgelse af det private engagement. Hvis en ny kommune eller region ønsker at deltage i et eksisterende selskab, forudsætter dette en udvidelse af den samlede kommunale og regionale ejerkreds således, at den private ejerandel samtidig forøges tilsvarende. De private parter kan derimod investere yderligere i selskabet uden tilsvarende offentlig indskud.

I ganske særlige tilfælde kan der dog være behov for, at kommunen eller regionen kan indgå i selskaber, der alene har en offentlig ejerkreds. Det foreslås derfor i § 4, stk. 3, at der fastsættes hjemmel til, at økonomi- og erhvervsministeren generelt kan undtage visse typer selskaber for kravet om privat deltagelse. Bemyndigelsen tænkes på nuværende tidspunkt udmøntet i forhold til regionernes (de offentlige sygehuses) mulighed for at indgå i selskaber om teknologioverførsel (§ 8-selskaber) sammen med aktieselskaber stiftet efter § 4 i lov om teknologioverførsel m.v. ved offentlige forskningsinstitutioner (lov nr. 483 af 9. juni 2004). Bemyndigelsen vil alene omfatte nogle ganske særlige tilfælde. Udkastet til bekendtgørelse vil blive sendt i høring hos blandt andet ministerier med henblik på at få vurderet, hvorvidt bekendtgørelsen skal omfatte andet end forskningsselskaber. Dette vurderes dog umiddelbart ikke at være tilfældet.

Det kan endvidere ikke udelukkes, at det i nogle ganske særlige situationer kan ske, at det ikke er muligt at finde en privat investor, uanset at en selskabsdannelse må anses for fornuftig. Der kan også opstå helt ekstraordinære situationer, hvor kravet om, at den private deltagelse ikke må nedbringes i forhold til den offentlige deltagelse, må anses for uhensigtsmæssigt. Som eksempel kan nævnes, hvis en privat deltager i et selskab pludseligt opløses eller går konkurs.

Det foreslås derfor i § 4, stk. 4, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen under ganske særlige omstændigheder kan give tilladelse til fravigelse af stk. 1 og 2. Ved styrelsens behandling af en sådan anmodning fra en kommune eller region skal styrelsen navnlig lægges vægt

på selskabets størrelse, og hvorvidt selskabet skal sælge til både private og andre kommuner eller regioner eller udelukkende til kommuner, regioner og andre offentlige myndigheder samt hvorvidt der i forvejen eksisterer et velfungerende privat marked med private virksomheder, som vil kunne varetage opgaven. Det vil endvidere være et væsentligt hensyn, der taler for, at styrelsen kan undtage fra kravene, at den pågældende kommune eller region godtgør, at kommunen eller regionen i tilstrækkeligt omfang har forsøgt at finde en privat deltager til selskabet, jf. for eksempel igennem en udbudsrunde. Der kan også efter en konkret vurdering i ganske særlige tilfælde lægges vægt på, om det offentlige har særlige interesser i at have offentlig indflydelse i selskabet, f.eks. hvis selskabet skal privatiseres inden for en kortere årrække.

Med private ejere forstås i lovforslaget fysiske eller juridiske personer, der ikke kan betragtes som offentlige myndigheder. Staten vil for eksempel ikke kunne betragtes som en privat deltager i denne situation. Med private ejere forstås således blandt andet selvstændige juridiske personer, der er oprettet på et privatretligt grundlag. Dette gælder dog ikke ved kommunal eller regional deltagelse via et kommunalt fællesskab, eller via et selskab, hvor en eller flere kommuner, regioner eller offentlige myndigheder i øvrigt samlet set har bestemmende indflydelse i selskabet.

Til § 5

Det foreslås i bestemmelsen i § 5, stk. 1, at der fastsættes en maksimumsgrænse for, hvor stor en andel af omsætningen i et selskab med kommunal eller regional deltagelse omfattet af lovforslagets § 3 der må hidrøre fra salg til andre. Den foreslåede bestemmelse indebærer, at deltagende kommuner skal trække sig ud af et selskab, såfremt selskabets salg til andre end kommuner når op over en vis andel af omsætningen målt som et gennemsnit af de tre foregående regnskabsår, og at en deltagende region skal trække sig ud af selskabet, hvis selskabets salg til andre end regioner når op over denne grænse. Hvis der både deltager kommuner og regioner i et selskab foreslås det, at det afgørende skal være selskabets salg til andre end kommuner og regioner.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1, indebærer, at eksempelvis selskaber med kommunal deltagelse maksimalt må sælge i alt 25 pct. til staten, regioner og private.

Det foreslås, at grænsen skal måles som et gennemsnit af de tre forudgående regnskabsår. Det er dog samtidigt klart, at hvis et selskabs omsætning et år tydeligt viser, at selskabets omsætning også i de kom-

mende år i videre omfang vil stamme for salg til andre end kommuner/regioner, bør de deltagende kommuner og regioner allerede på dette tidspunkt overveje deres videre deltagelse i selskabet.

Den foreslåede bestemmelse i § 5, stk. 1, kan være fraveget i anden lovgivning. Det kan således være forudsat i særlovgivning, at dette krav ikke skal gælde i forhold til en konkret type selskaber.

Grænsen foreslås fastsat til 25 pct. af selskabets omsætning, idet en sådan andel må antages at være en indikator på, at selskabet ikke er omfattet af hensynet bag loven, og at selskabet bevæger sig ud på et egentligt privat marked, hvor det offentlige som udgangspunkt ikke skal agere. Det må derfor anses for rimeligt, at kommuner og regioner, der deltager i selskabet, trækker sig ud af det ved at sælge deres andel af selskabet eventuelt til den eller de private deltagere i selskabet.

Herved sikres det, at de pågældende selskaber hovedsagligt sælger til andre kommuner og regioner. Der åbnes dog samtidig op for, at fælles selskaber kan danne rammerne om udvikling af nye produkter, som selskabet kan sælge f.eks. med henblik på eksport. En stor afsætning til andre end kommuner/regioner kan således være en indikation på, at ydelsen snarere skulle produceres på et privat marked. En grænse for denne del af omsætningen betyder, at kommuners og regioners adgang til at udføre opgaver med et stort privat marked begrænses.

Den eksisterende lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber m.v. har ikke opstillet betingelser til, hvor stor en andel af de omfattede selskabers omsætning der skal stamme fra salg til henholdsvis andre kommuner/regioner og private.

Begrebet omsætning skal forstås i overensstemmelse med sædvanlig regnskabsmæssig definition af dette begreb.

Nettoomsætning er i årsregnskabsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 196 af 23. marts 2004, defineret som: "Salgsværdien af produkter og tjenesteydelser m.v., der henhører under selskabets ordinære aktiviteter med fradrag af prisnedslag, merværdiafgift og anden skat, der er direkte forbundet med salgsbeløbet«, jf. årsregnskabslovens bilag 1.

I den foreslåede § 5, stk. 2, 1 pkt., er det fastsat, at hvis mere end 25 pct. af selskabets omsætning gennemsnitligt over 3 år stamme fra salg til andre end kommuner/regioner, skal en kommune eller region afhænde sine ejerandele i selskabet. Det foreslås, at dette skal ske på markedet, medmindre den private deltager ønsker at erhverve de offentlige ejerandele, jf. 2. pkt. Kommunen skal derfor tilbyde den private delta-

ger, at den pågældende kan købe kommunens ejerandele, og hvis den private deltager ikke ønsker at benytte sig af denne forkøbsret, skal kommunen forsøge at afhænde ejerandelene på markedet. Hvis det ikke er muligt at afhænde kommunens eller regionens ejerandele på markedet, foreslås det i bestemmelsens 3. pkt., at den private deltager skal købe kommunens eller regionens ejerandele, medmindre der træffes beslutning om opløsning af selskabet. Det er klart som følge af byrderne forbundet med dette, at den private part skal gives et rimeligt varsel hertil.

Indløsning er en kendt beføjelse inden for selskabsretten.

Aktieselskabsloven indeholder såvel en indløsningsrettighed, hvor en aktionær kan forlange sig indløst, hvis der er en storaktionær, som ejer mere end 90 % af aktierne og af stemmerne i selskabet, og en lovbestemt hjemmel til, at en storaktionær i fællesskab med selskabets bestyrelse kan bestemme, at de øvrige aktionærer skal lade sig indløse, jf. aktieselskabslovens § 20 b og § 20 d.

Endvidere kan en aktionær, som har stemt imod visse vedtagne vedtægtsændringer, ligeledes kræve sig indløst, jf. aktieselskabslovens § 81 a, sammenholdt med § 79, stk. 2, nr. 1 til 4.

En indløsning er karakteriseret ved, at selskabet bliver ved med at bestå, mens selskabets aktionærkreds ændres. Indløsning betyder således i modsætning til for eksempel tvangsopløsning, at selskabet kan fortsætte virksomhedsdriften.

Et meget væsentligt punkt ved indløsninger er fastsættelsen af den kurs, som indløsningen skal ske til.

I § 5, stk. 3, 1. pkt., foreslås det, at en indløsning i henhold til stk. 1 skal ske til markedspris.

Som udgangspunkt kan prisen således aftales frit af parterne.

Det skal i den forbindelse nævnes, at prisfastsættelsen kan være reguleret i en forudgående aftale mellem selskabets aktionærer, (en aktionæroverenskomst).

Hvis der ikke kan opnås enighed om indløsningskursen, fastsættes prisen af en uvildig vurderingsmand, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 5, stk. 3, 2. pkt. Afholdelsen af omkostningerne forbundet med en vurderingsmands prisfastsættelse sker i overensstemmelse med de almindelige selskabsretlige regler herom.

I de tilfælde, hvor en vurderingsmand træffer afgørelse om prisfastsættelsen, kan denne afgørelse efterfølgende indbringes for domstolene, jf. den foreslåede § 5, stk. 3, 3. pkt.

Hvis vurderingsmandens afgørelse ønskes indbragt for domstolene, skal sagen herom være anlagt senest

3 måneder efter modtagelsen af skønsmændenes erklæring, således at en overdragelse ikke som følge af for eksempel chikanøse hensigter trækkes unødigt ud, jf. den foreslåede § 5, stk. 3, 4. pkt.

De foreslåede bestemmelser i § 5, stk. 2 og 3, stemmer overens med selskabslovgivningens regler om indløsning.

Inden for visse typer selskaber kan der være et særligt perspektiv i, at kommunen eller regionen fortsat kan deltage i selskabet, uanset at selskabets salg til andre end kommuner/regioner overstiger den fastsatte procentgrænse på 25 pct. af selskabets omsætning.

Det foreslås derfor i § 5, stk. 4, at der fastsættes hjemmel til, at økonomi- og erhvervsministeren generelt kan undtage visse typer selskaber for dette krav. Bemyndigelsen tænkes på nuværende tidspunkt udmøntet i forhold til regionernes (de offentlige sygehuses) deltagelse i selskaber med private om kommerialisering af opfindelser vedrørende lægemidler, udstyr, behandlingsmetoder mv. med henblik på erhvervsmæssig nyttiggørelse (forskningsselskaber). Med forskningsselskaber forstås i denne lov både produktions- og udviklingsselskaber samt selskaber om teknologioverførsel (§ 8-selskaber) sammen med aktieselskaber stiftet efter § 4 i lov om teknologioverførsel m.v. ved offentlige forskningsinstitutioner (lov nr. 483 af 9. juni 2004). Der er tale om en type selskaber, som alene har salg til private som formål. Et sådant salg er en forudsætning for, at opfindelserne kan komme ud på markedet og bringes i produktion af private. Det anses for helt afgørende af hensyn til en fortsat udvikling af sundhedsvæsenet og ny viden inden for sektoren, at de offentlige sygehuse får mulighed for og incitament til at deltage i udviklingen af de nævnte ydelser. Dertil kommer, at der er tale om et område, hvor der normalt ikke er et marked, og hvor det offentlige således ikke er i konkurrence med private.

Bemyndigelsen vil alene blive anvendt i nogle ganske særlige tilfælde. Udkastet til bekendtgørelse vil blive sendt i høring hos blandt andet ministerier med henblik på at få vurderet, hvorvidt bekendtgørelsen skal omfatte andet end forskningsselskaber. Dette vurderes dog umiddelbart ikke at være tilfældet.

Det foreslås endvidere i § 5, stk. 5, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i ganske særlige tilfælde konkret kan undtage et selskab fra dette krav. Hermed sikres der fleksibilitet i forhold til dette krav.

Der skal i forhold til Erhvervs- og Selskabsstyrelsens konkrete dispensation være tale om selskaber, hvor der ikke på det pågældende tidspunkt er et velfungerende privat marked, eller hvor der af andre

grunde, f.eks. hensynet til en fortsat udvikling af de offentlige ydelser, er et særligt behov for, at selskabet i videre omfang kan afsætte sine produkter til andre end kommuner/regioner. Der skal endvidere være en særlig grund til, at netop et selskab med offentlig deltagelse i videre omfang afsætter sine produkter til andre end kommuner/regioner. Selskabets opgaveløsning må være baseret på opgaver, kommunen eller regionen har oparbejdet særlige forudsætninger for at løse, og som private normalt ikke vil være i besiddelse af. Selskaber, der løser opgaver, hvor der er velfungerende private markeder om f.eks. rengøring, vask, personlig og praktisk hjælp, almindelig lønadministration og almindelig revisionsvirksomhed, kan ikke få dispensation til i videre omfang at afsætte sine produkter til private.

Til § 6

Et selskab omfattet af denne lov har pligt til at føre en fortegnelse over alle dets ejere med angivelse af blandt andet ejerandelen, det vil sige både kapitalandel og stemmeandel, således at det er muligt at kontrollere, hvorvidt kravet til privat deltagelse er opfyldt, jf. den foreslåede § 6, stk. 1.

Det skal i den forbindelse nævnes, at aktieselskaber og anpartsselskaber allerede som følge af aktieselskabslovens § 25 og § 25 a samt anpartsselskabslovens § 16 har en pligt til at føre en fortegnelse af selskabets ejere, der ejer mere end 5 % af selskabet. Pligten til at føre den i § 6, stk. 1, nævnte fortegnelse gælder også andre selskaber med begrænset ansvar, jf. lovforslagets § 3, stk. 6, men også ejere med en andel på mindre end 5 %.

Spørgsmålet om ejerfortegnelsens tilgængelighed følger selskabslovgivningens almindelige regler. I aktie- og anpartsselskaber er ejerfortegnelsen således som udgangspunkt ikke offentlig tilgængelig.

I lovforslagets § 6, stk. 2, foreslås det tilsvarende som noget nyt, at enhver, der besidder ejerandele i et selskab omfattet af § 3, skal meddele det til selskabet, så disse selskaber kan opnå det fornødne overblik over dets ejere og den i loven forudsatte private deltagelse.

Til § 7

Det vurderes, at den hidtidige indberetningspligt som følge af de foreslåede skærper i dette lovforslag ikke er tilstrækkelig til at give et samlet overblik over overholdelsen af reglerne i dette lovforslag. For at sikre implementering af ovennævnte stramninger foreslås det derfor i § 7, stk. 1, 1. pkt., at der indføres en skærpet indberetningspligt for selskaber omfattet af denne lov. Den foreslåede skærpede indberetnings-

pligt omfatter oplysninger om selskabernes overholdelse af denne lovs kapitel 3, herunder elementer som ejerkreds, kapitalindskud, salgstal mv.

Det foreslås i § 7, stk. 1, 2. pkt., at kommuner og regioner som hidtil en gang årligt skal indsende en redegørelse til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen for deres deltagelse finansielt eller ledelsesmæssigt i øvrige erhvervsdrivende selskaber, herunder kommunale fællesselskaber, jf. § 60 i lov om kommunernes styrelse.

I forslaget § 7, stk. 2, foreslås det, at der gives Erhvervs- og Selskabsstyrelsen hjemmel til at fastsætte nærmere retningslinier for selskabernes indberetningspligt.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen vil som hidtil udarbejde en årlig redegørelse til Folketingets Erhvervsudvalg.

Til § 8

Tilsyn med kommuner og amters overholdelse af lov om kommuner og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber m.v. og lov om kommuner og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder varetages af de almindelige kommunale tilsynsmyndigheder, dvs. de fem tilsynsførende statsamtmand og Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Fra den 1. januar 2007 vil det almindelige kommunale tilsyn med kommuner og regioner blive varetaget af de fem regionale statsforvaltninger og Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Det er en forudsætning for tilsynets kompetence, at særlige klage- eller tilsynsmyndigheder ikke kan tage stilling til den pågældende sag.

Tilsynsmyndighederne vil som hidtil have kompetence til for eksempel at efterprøve kommuners beslutninger om at udføre opgaver for andre offentlige myndigheder i henhold til dette lovforslags kapitel 2.

De regnskabsmæssige opgørelser, som skal foretages efter lovforslagets kapitel 2, vil som en del af kommunens årsregnskab være offentligt tilgængelige hos kommunen.

Reglerne om omkostningskalkulation, om løbende registrering af indtægter og omkostninger forbundet med opgaven og om regnskabsmæssig redegørelse for opgaven i årsregnskabet i det år, hvor en opgave afsluttes, har til formål at sikre en efterfølgende kontrol med, at kommuners udførelse af opgaver efter lovens kapitel 2 ikke bliver konkurrenceforvridende.

I medfør af § 42, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse skal den kommunale revision efterprøve om regnskabet er rigtigt, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, kommunalbestyrel-

sens øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Kommunernes dispositioner er således underkastet en finansiell revision. Efter § 42, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse, påhviler det revisionen regelmæssigt at foretage en kritisk gennemgang af kommunens regnskabsføring og etablerede kontrolforanstaltninger i forbindelse hermed med henblik på at efterprøve, om disse er betryggende.

Årsregnskabet skal sammen med revisionsberetningen og de afgørelser, som kommunalbestyrelsen har truffet i forbindelse hermed, inden udgangen af december måned sendes til tilsynsmyndigheden.

Den kommunale revision vil omfatte kommuners opgavevaretagelse for andre offentlige myndigheder. Såfremt der f.eks. begås fejl i forbindelse med udarbejdelsen af en omkostningskalkulation, vil dette kunne blive genstand for en revisionsbemærkning, der vil blive forelagt til kommunalbestyrelsens afgørelse. Revisionsbemærkningen vil endvidere - tillige med kommunalbestyrelsens afgørelse - blive sendt til tilsynsmyndigheden.

De kommunale tilsynsmyndigheder vil som hidtil bl.a. skulle tage stilling til, om der er tale om en lovlig kommunal opgavevaretagelse, om et krav om udbud er overholdt og om omkostningskalkulationsregler og regnskabsmæssige krav er efterlevet. De kommunale tilsynsmyndigheder vil endvidere skulle tage stilling til, om fremgangsmåder for udbud og om regler for, hvilke kriterier der kan lægges vægt på ved valg af kontraktspart, er overholdt.

Selvom kommunalbestyrelserne, ligesom det er tilfældet for statsinstitutioner, i f.eks. omkostningskalkulationen vil kunne foretage et vist skøn vedrørende de forskellige forventede omkostninger, vil tilsynsmyndighederne skulle påse, om kommunalbestyrelsernes skøn har været lovlige og f.eks. ikke hvilet på urigtige faktiske forhold.

Til brug for tilsynsmyndighedernes vurdering af, om omkostningskalkulationsregler er overholdt, vil tilsynsmyndighederne endvidere - hvis det skønnes nødvendigt - som led i sagsoplysningen indhente en vejledende udtalelse fra Konkurrencerådet eller andre myndigheder, der besidder den fornødne sagkundskab på området.

Tilsynsmyndighederne vil endvidere i overensstemmelse med de almindelige regler for tilsynets virke kunne føre tilsyn med lovligheden af kommunernes deltagelse i selskaber omfattet af § 3, idet det dog forudsættes, at tilsynsmyndigheden i fornødent omfang vil kunne indhente en vurdering fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen af, om det pågældende selskab er

omfattet af reglerne i dette lovforslags kapitel 3. Tilsynets virksomhed i forhold til kommunerne begrænses ikke af det tilsyn, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen foreslås tillagt i forhold til selskaber omfattet af reglerne i dette lovforslags kapitel 4.

Derudover har Konkurrencestyrelsen mulighed for at gribe ind i forhold til konkurrencebegrænsende aftaler, misbrug af dominerende stilling og konkurrenceforvridende erhvervsstøtte.

Endelig er Klagenævnet for udbud kompetent til at behandle klager over overtrædelser af EU-reglerne for tildeling af offentlige kontrakter, dvs. dels udbudsdirrektiverne, dels de traktatbaserede principper om gennemsigtighed og offentlighed, som også gælder for kontrakter, som ikke skal følge direktivernes detaljerede procedureregler.

Efter de gældende regler i lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber m.v. har Erhvervs- og Selskabsstyrelsen på vegne af økonomi- og erhvervsministeren udelukkende udarbejdet en årlig redegørelse til Folketingets Erhvervsudvalg. Styrelsen har således ikke været tillagt en kontrolfunktion i forbindelse med modtagelsen af de årlige indberetninger fra kommuner, og styrelsen har som følge heraf ved udarbejdelsen af redegørelserne lagt kommunernes og amtskommunernes indberetninger til grund.

For at sikre implementering af stramninger i dette lovforslag foreslås det i § 8, stk. 1, at der indføres en stikprøvekontrol af modtagne oplysninger vedrørende selskaber omfattet af dette lovforslags § 3. Stikprøvekontrollen foretages af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Formålet med stikprøvekontrollen er at konstatere overtrædelser af dette lovforslags §§ 3 - 5.

Den foreslåede § 8, stk. 2, regulerer, hvilke dokumenter Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan forlange indsendt som led i styrelsens stikprøvekontrol. Hvis Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i forvejen som følge af styrelsens andre funktioner er i besiddelse af de pågældende dokumenter nævnt i § 8, stk. 2, vil styrelsen anvende disse dokumenter. Styrelsen vil således udelukkende stille krav om indsendelse af de pågældende dokumenter, hvis styrelsen ikke har dem i forvejen.

En nødvendig forudsætning for at kunne udføre en kontrol, herunder en stikprøvekontrol, er, at det er muligt for den kontrollerende myndighed at indhente de nødvendige oplysninger til afklaring af tvivlstilfælde.

Den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 8, stk. 3, giver Erhvervs- og Selskabsstyrelsen adgang til at indhente sådanne oplysninger fra et selskab omfattet af lovforslagets § 3, som er nødvendige for, at styrelsen kan konstatere, om der er sket overtrædelse af

bestemmelserne i dette lovforslag, eller om en overtrædelse er bragt til ophør. Forslaget til § 9 betyder således, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan få alle oplysninger om selskabet uden hensyn til de oplysninger, der foreslås afgivet efter lovforslagets § 8, stk. 2.

Til § 9

Den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 1, omhandler Erhvervs- og Selskabsstyrelsens reaktioner på overtrædelser af dette lovforslags §§ 3 - 5. Bestemmelsen giver således hjemmel til, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan påbyde selskabet, at overtrædelser af lovens §§ 3-5 skal bringes til ophør. Det er således vigtigt af hensyn til blandt andet erhvervslivet, at overtrædelser af bestemmelserne i dette lovforslags §§ 3-5 bringes til ophør. Ved helt bagatelagtige overtrædelser kan påbud undlades. Det fremgår af § 8, stk. 3, 2. pkt., at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan fastsætte en frist til, at overtrædelsen skal være bragt til ophør.

Den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 2, giver hjemmel til, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan beslutte, at et selskab omfattet af denne lov, der senest ved udløbet af en frist, der fastsættes af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, undlader at efterkomme påbud efter stk. 1, skal opløses.

Det forventes, at denne bestemmelse kun i yderst sjældne tilfælde vil finde anvendelse. Sanktionen vil således udelukkende blive anvendt, hvis det har vist sig, at mindre indgribende midler ikke haft den ønskede effekt. Det vurderes imidlertid, at det er nødvendigt, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har hjemmel hertil for at sikre, at eventuelle overtrædelser af bestemmelserne i §§ 3-5 bringes til ophør.

Efter blandt andet årsregnskabsloven og selskabslovene gives selskaberne 4 uger til at få bragt forholdene i orden, før Erhvervs- og Selskabsstyrelsen uden yderligere varsel oversender selskaberne til tvangsopløsning i skifteretterne. Tilsvarende procedure foreslås anvendt i denne lovs tilfælde.

Til § 10

Den foreslåede bestemmelse i § 10, stk. 1, giver Erhvervs- og Selskabsstyrelsen hjemmel til at pålægge ledelsen i selskaber omfattet af § 3 tvangsbøder med det formål at gennemtvinge en indsendelse af nødvendige oplysninger, jf. lovforslagets § 9. Der er ikke tale om en straf.

Personer, der er blevet pålagt tvangsbøder, er parter i sagen om pålæggelsen af tvangsbøder.

Denne sanktion vil udelukkende blive anvendt, hvor det er nødvendigt. Tvangsbøder vil således navn-

lig blive anvendt, hvor andre reaktionsmidler ikke har vist sig effektive.

Til § 11

Det foreslås i § 11, stk. 1, at overtrædelse af § 6, stk. 2, straffes med bøde.

Det foreslås i § 11, stk. 2, at der efter stk. 1 kan pålægges selskaber mv. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel. Det er utvivlsomt sjældent, at disse bestemmelser vil blive brugt. Imidlertid vil de kunne tjene til et præventivt formål.

Til § 12

Det foreslås i § 12, at økonomi- og erhvervsministeren i henhold til de almindelige regler om delegation kan overlade sine beføjelser i henhold til denne lov til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Til § 13

Det foreslås i lovforslagets § 13, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsens afgørelser efter § 4, stk. 4, § 5, stk. 5, og § 9, stk. 1, kan indbringes for Erhvervsankenævnet, således som det også kendes fra blandt andet selskabslovene og årsregnskabsloven.

Til § 14

Det foreslås i § 14, stk. 1, at loven træder i kraft den 1. januar 2007, således at denne lov træder i kraft samtidig med kommunalreformen

Samtidig foreslås de eksisterende love, lov om kommuners og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder, jf. lov nr. 378 af 14. juni 1995, og lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 608 af 28. juni 1996, ophævet, jf. lovforslagets § 14, stk. 2.

Det vil kunne give anledning til overgangsproblemer, hvis der blev stillet krav om, at de eksisterende selskaber med kommunal eller amtskommunal deltagelse efter de eksisterende bestemmelser i lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber m.v. skulle omfattes af den foreslåede nye lovgivning, idet der hidtil ikke har været sådanne krav, og at de eventuelle private deltagere i et selskab har involveret sig ud fra disse hidtidige forudsætninger. Det foreslås som følge heraf i forslagets § 14, stk. 3, at for eksisterende selskaber gælder lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber m.v. fortsat. Tilsvarende overgangsproblemer gør sig gældende i forhold til eksisterende aftaler om en kommunes eller amtskommunes udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder. Det

foreslås derfor i bestemmelsens stk. 4, at eksisterende aftaler efter lov om kommuners og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder, der er indgået inden denne lovs ikrafttræden, fortsat er undergivet reglerne i den eksisterende lov om kommuners og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder. Bestemmelsen i § 14, stk. 4, indebærer endvidere, at regionerne kan overtage eksisterende aftaler efter lov nr. 378 om kommuners og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder, der er indgået af amtskommunerne inden denne lovs ikrafttræden, og som udelukkende vedrører opgaver, som ved kommunalreformen overføres til regionen.

Hvis et eksisterende selskab ophører som følge af en fusion eller en spaltning, vil det nye fortsættende selskab skulle følge reglerne i denne lov, jf. dog § 16.

Det foreslås endvidere, at de eksisterende selskaber får mulighed for at anvende den nye lovs bestemmelser. Derfor bestemmes det i forslagets stk. 5, at eksisterende selskaber, der som udgangspunkt ikke har pligt til at følge denne nye lovs bestemmelser, frivilligt kan overgå til den nye lovs anvendelsesområde. De pågældende selskaber skal i givet fald følge hele denne nye lov og kan således ikke tilvælge visse af lovens elementer og fravælge andre.

Det foreslås desuden i stk. 6, at lovforslagets kapitel 4 om tilsyn og kontrol med selskaber efter denne lov og forskrifter fastsat i medfør heraf finder tilsvarende anvendelse på de eksisterende selskaber. Dette indebærer bl.a., at der en gang årligt skal indsendes oplysninger til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen om selskabernes overholdelse af de eksisterende bestemmelser i lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber m.v., og Erhvervs- og Selskabsstyrelsen skal føre tilsyn med, at de eksisterende selskaber overholder dette regelsæt. Styrelsen kan endvidere som led heri anvende de reaktioner, der er nævnt i kapitel 4 (tvangsbøder, tvangsopløsning).

Det følger af den foreslåede bestemmelse stk. 7, at Indenrigs- og Sundhedsministeriets bekendtgørelse nr. 533 af 28. juni 1995 med senere ændringer om kommuners og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder fortsat finder anvendelse, medmindre økonomi- og erhvervsministeren fastsætter andet.

Til § 15

I henhold til såvel den gældende lov som dette lovforslag må en kommune eller regionen ikke have bestemmende indflydelse over et selskab. Herved sikres, at kommunalbestyrelsen/regionsrådet ikke bevarer rå-

digheden over en opgave, som er udskilt fra kommunen/regionen, og herved bringer sin virksomhed uden for reglerne i styrelseslovgivningen og den øvrige lovgivning, der gælder for kommunal eller regional forvaltning.

Der er derimod efter den gældende lov intet til hinder for, at to kommuner eller en amtskommune og en kommune ejer 50 pct. af et selskab hver, idet ingen af de to deltagere så har bestemmende indflydelse.

Kommunalreformen betyder bl.a., at en række kommuner sammenlægges, og at amtskommunerne nedlægges. Kommunalreformen kan således betyde, at en kommune vil kunne få bestemmende indflydelse. Det vil for eksempel være tilfældet, hvis en amtskommune og en kommune har ejet 50 pct. af aktierne i et selskab hver, og kommunen ved amtskommunens nedlæggelse overtager amtskommunens ejerandel, eller hvis tre kommuner, der hver har ejet 1/3 af aktierne i et selskab, slås sammen til en ny kommune.

Det foreslås i § 15, at kommunen i disse tilfælde senest den 1. januar 2012 skal have nedbragt sin ejerandel i selskabet, således at kommunen ikke længere har bestemmende indflydelse. Alternativt må selskabet sælges til private eller opløses.

Til § 16

Kommunal deltagelse i henhold til lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber m.v. kan udelukkende ske ved direkte deltagelse i et aktie-, anparts- eller andelsselskab, medmindre der er tale om et selskab, der er omfattet af overgangsordningen i lovens § 4.

Efter lovens § 4 kan bl.a. KL deltage finansielt og ledelsesmæssigt i selskaber med hjemmel i loven, hvis selskabet eksisterede ved lovens vedtagelse. Det er endvidere en betingelse, at deltagelsen ikke må påføre medlemskommunerne hæftelse for selskabernes forpligtelser.

Selskaber med indirekte deltagelse stiftet forud for den eksisterende lov er omfattet af den eksisterende lovs § 4 og vil dermed kunne fortsætte uændret også efter dette lovforslag vedtagelse.

Der er i dag enkelte selskaber, der på nuværende tidspunkt ikke er omfattet af den eksisterende lovs § 4, og hvor der således i dag ikke er hjemmel til indirekte kommunale deltagelse, medmindre de pågældende selskaber er omfattet af kommunalfuldmagtsreglerne.

Det foreslås på den baggrund i § 16, stk. 1, at der i lovforslaget medtages en bestemmelse svarende til § 4 i lov om kommuner og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber m.v.

Det er udelukkende selskaber med begrænset hæftelse, der omfattes af den foreslåede bestemmelse i § 16. Bestemmelsen omfatter således for eksempel ikke interessentskaber og kommanditselskaber.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1 medfører, at selskaber, der eksisterer ved denne lovs vedtagelse, og som de kommunale organisationer deltager i blandt andet KMD A/S og Kommune Holding A/S, og disses eksisterende datterselskaber omfattes af loven. Den foreslåede bestemmelse omfatter således både de kommunale og amtskommunale organisationers direkte deltagelse i eksisterende selskaber, men også organisationernes indirekte deltagelse via et holdingselskab.

Disse eksisterende selskaber skal senest den 1. januar 2012 opfylde lovens øvrige betingelser i kapitel 3, dvs. 25 pct. privat kapital og maksimalt 25 pct. salg til andre end kommuner henholdsvis regioner. Da bestemmelsen i § 16 omhandler indirekte deltagelse foreslås det i § 16, stk. 1, 3. pkt., at kravene i lovens § 4 og § 5 om 25 pct. privat kapital og maksimalt 25 pct. salg til andre skal opfyldes på koncernniveau. Det er således koncernen som helhed, der skal opfylde disse krav, og ikke det enkelte selskab.

Kravet om, at de eksisterende selskaber senest den 1. januar 2012 skal opfylde lovens øvrige betingelser, kan i visse særlige tilfælde vise sig uhensigtsmæssigt. Det foreslås som følge heraf i *stk. 2*, at der indsættes en hjemmel til, at økonomi- og erhvervsministeren i særlige tilfælde kan dispensere fra tidsfristen samt fra kravene i lovens § 4 om 25 pct. privat deltagelse og § 5 om maksimalt 25 pct. salg til andre, hvis særlige forhold taler herfor, herunder hensynet til at undgå værditab for det offentlige i forbindelse med for eksempel frasalg af aktiviteter eller en hel eller delvis privatisering. Det bør således tilstræbes, at der er tilstrækkelig fleksibilitet til at sikre, at sælger kan gennemføre en hensigtsmæssig salgsproces, herunder at sælger kan deltage i selskabet som mindretalsaktionær.

Det er efter den foreslåede bestemmelse stk. 1 et krav, at selskaberne skal eksistere ved denne lovs vedtagelse. Hvis aktiviteten i et eksisterende selskab omfattet af loven efterfølgende overføres til et nyt selskab, vil det nye selskab ikke kunne anvende den foreslåede bestemmelse. På tilsvarende vis vil en fusion mellem et nyt selskab og et eksisterende selskab omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 16, hvor det nye selskab er det fortsættende selskab ikke betyde, at det nye selskab omfattes af § 16. Der vil således som udgangspunkt ikke kunne etableres nye selskaber el-

ler nye datterselskaber til eksisterende selskaber omfattet af § 16.

Under særlige omstændigheder kan der opstå situationer, hvor det vurderes som nødvendigt, at der kan fraviges fra dette krav om, at der skal være tale om eksisterende selskaber. Det foreslås derfor i § 16, stk. 3, at der indsættes hjemmel i lovforslaget til, at økonomi- og erhvervsministeren under særlige omstændigheder kan tillade, at eksisterende selskaber kan omorganisere sig. Omorganiseringen vil blandt andet kunne ske ved en fusion eller en spaltning eller ved oprettelse af datterselskaber. Der vil for eksempel være tale om særlige omstændigheder, hvis det er nødvendigt at omorganisere et eksisterende selskab med henblik på en privatisering af selskabet eller for at få privat kapital ind i selskabet. Ministerens tilladelse kan eventuelt gøres tidsbegrænset, således at der for eksempel som led i en privatiseringsplan gives tilladelse til at om-

organisere et selskab, som inden for en vis periode vil blive solgt fra.

Det foreslås i *stk. 4*, at lovforslagets kapitel 4 om tilsyn og kontrol med selskaber efter denne lov og forskrifter fastsat i medfør heraf finder tilsvarende anvendelse på disse eksisterende selskaber. Dette indebærer bl.a., at der en gang årligt skal indsendes oplysninger til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen om selskabernes overholdelse af bestemmelserne i denne lov. Indberetningspligten gælder både selskaber omfattet af denne lovs § 16, og selskaber omfattet af § 4 i den gældende lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber m.v.

Til § 17

Den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 17 fastslår, at lovens bestemmelser i overensstemmelse med de tidligere love ikke skal gælde for Færøerne og Grønland.

F. t. l. vedr. udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder m.v.

Til lovforslag nr. L 176. Skriftlig fremsættelse (22. marts 2006)

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om kommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder og kommuners og regioners deltagelse i selskaber (Lov om kommuners og regioners erhvervsaktiviteter)

(Lovforslag nr. L 176).

Samarbejde mellem det offentlige og private virksomheder kan være en central vej til at sikre en effektiv varetagelse af offentlige opgaver og en løbende udvikling af de offentlige ydelser.

Offentlig-privat samarbejde er ikke et mål i sig selv. Et øget samarbejde mellem det offentlige og private virksomheder kan til glæde for alle medføre en effektiviseringsgevinst samt forbedret service for borgere og virksomheder. Offentlig-private selskaber kan være et første skridt til at få offentlige opgaver ud på markedet i kraft af udbredelsen af offentlig know-how til private virksomheder som et alternativ til for eksempel udlicitering.

Lovforslaget indeholder en stramning og præcisering af reglerne for kommunernes og regioners adgang til at udføre erhvervsaktiviteter, jf. regeringsgrundlaget "Nye mål" fra 2005. Samtidig bliver regelsættet et mere målrettet instrument til offentlig-privat samarbejde.

Med lovforslaget skal kommunal og regional erhvervsaktivitet i fremtiden som udgangspunkt ske i selskabsform med deltagelse af private. Der stilles således som udgangspunkt krav om, at der skal være private, som besidder minimum 25 pct. af selskabets kapital og stemmerettigheder i selskabet.

Kommunerne vil dog stadig kunne udføre mindre opgaver for hinanden, hvis de falder under en bagatelgrænse på ca. 1,5 mio. kr.

De fælles selskaber vil kunne etableres om opgaver, der bygger på kommunal/regional viden, og hvor opgaven som udgangspunkt ikke tidligere har været udliciteret.

Det er ikke hensigten, at det offentlige skal drive erhvervsaktivitet i konkurrence med private virksomheder. Der skal derfor alene være mulighed for at danne fælles selskaber, der ikke i væsentlig grad afsætter produkter på det private marked. Det foreslås som følge heraf, at den kommunale part skal trække sig ud af et selskab, hvis over 25 pct. af selskabets omsætning stammer fra salg til andre end kommuner, og at en regional part på tilsvarende vis skal trække sig ud af et selskab, hvis over 25 pct. af selskabets omsætning stammer fra salg til andre end regioner.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de bemærkninger, der ledsager det, skal jeg anbefale forslaget til Tingets velvillige behandling.